

**«Қазақтеңізкөлікфлоты»
Ұлттық теңіз кеме қатынасы компаниясы» ЖШС**

**ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес
жекелеген қаржылық есептілік және тәуелсіз аудитордың
аудиторлық есебі**

2025 жылғы 31 желтоқсан

Мазмұны

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

Жекелеген қаржылық есептілік

Қаржылық жағдай жөніндегі жекелеген есеп	1
Жиынтық кіріс жөніндегі жекелеген есеп	2
Ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі жекелеген есеп	3
Капиталдағы өзгерістер жөніндегі жекелеген есеп	4

Жекелеген қаржылық есептілікке ескертпе

1 Жалпы ақпарат	5
2 Компания өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта	5
3 Компанияның есеп саясатын дайындау және өзгерту негізі	6
4 Есеп саясатының маңызды ережелері	8
5 Маңызды есептік пайымдаулар мен болжамдар	16
6 Негізгі құралдар	18
7 Қауымдастырылған ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	19
8 Сауда және басқа дебиторлық берешек	20
9 Басқа айналымдағы активтер	22
10 Ақша қаражаты және оның баламасы	23
11 Жарғылық капитал	23
12 Сауда және басқа кредиторлық берешек	23
13 Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім	24
14 Көрсетілген қызметтердің өзіндік құны	24
15 Жалпы және өкімшілік шығыстар	25
16 Пайда салығы бойынша шығыстар	25
17 Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу	27
18 Шарттық және шартты міндеттемелер	29
19 Қаржылық құралдар, мақсаттар және қаржылық тәуекелдерді басқару саясаты	30
20 Есепті күннен кейінгі оқиғалар	31

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

«Қазақтеңізкөлікфлоты» Ұлттық теңіз кеме қатынасы компаниясы» ЖШС Қатысушысына, Бақылау кеңесіне және Басшыларына:

Біздің пікір

Біздің пікірімізше, жекелеген қаржылық есептілік «Қазақтеңізкөлікфлоты» Ұлттық теңіз кеме қатынасы компаниясы» ЖШС (бұдан әрі - «Компания») 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жекелеген қаржылық жағдайын, сонымен қатар көрсетілген күнге аяқталған жылдағы Компанияның жекелеген қаржылық нәтижелері мен жекелеген ақша қаражатының қозғалысын барлық маңызды жағынан ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес шынайы түрде көрсетеді.

Аудит мәні

Біз Компанияның келесілерді қамтитын жекелеген қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік:

- 2025 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайы жөніндегі жекелеген есеп;
- көрсетілген күнмен аяқталған жылдағы жиынтық кіріс жөніндегі жекелеген есеп;
- көрсетілген күнмен аяқталған жылдағы ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі жекелеген есеп;
- көрсетілген күнмен аяқталған жылдағы жеке капиталдағы өзгерістер жөніндегі жекелеген есеп; және
- есеп саясаты туралы маңызды ақпарат және басқа да түсіндірме ақпаратын қоса алғанда, жекелеген қаржылық есептілікке ескертпелер.

Пікір білдіру негіздемесі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргіздік. Осы стандарттар бойынша біздің жауапкершілігіміз бұдан әрі біздің есебіміздің «Аудитордың жекелеген қаржылық есептілік аудиті бойынша жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған.

Біздің аудиторлық дәлелдер пікір білдіруіміз үшін негіз болуға жеткілікті әрі тиісті деп есептейміз.

Тәуелсіздік

Біз Қазақстан Республикасындағы біздің жекелеген қаржылық есептілік аудитімізге қолданылатын Аудиторлық қызмет туралы заңның әдеп талаптарына және жария мүдделі ұйымдардың қаржылық есептілік аудитіне қолданылатын Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары кеңесі шығарған Кәсіби бухгалтерлердің халықаралық әдеп кодексіне (Халықаралық тәуелсіздік стандарттарын қоса алғанда) (БХӘСК кодексі) сәйкес Компанияға тәуелсіз болып табыламыз. Біз сондай-ақ Қазақстан Республикасының әдеп талаптарына және БХӘСК кодексіне сәйкес басқа да этикалық міндеттерді орындадық.

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың жекелеген қаржылық есептілікке жауапкершілігі

Басшылық осы жекелеген қаржылық есептіліктің ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес дайындалуы мен дұрыс ұсынылуы үшін және алаяқтық немесе қателік салдарынан елеулі бұрмаланулар жоқ жекелеген қаржылық есептілікті дайындауға қажет деп санайтын ішкі бақылау жүйесі үшін жауапты.

Жекелеген қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалауға, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтерді ашуға және басшылық Компанияны таратуға, оның қызметін тоқтатуға немесе оның қызметін таратудан немесе тоқтатудан басқа қандай да бір нақты баламасы болмаған жағдайларда қоспағанда, қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде есептілік жасауға жауапты.

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалар Компанияның жекелеген қаржылық есептілігін дайындалуын қадағалауға жауапты.

Аудитордың жекелеген қаржылық есептілік аудиті үшін жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз жекелеген қаржылық есептілікте және біздің пікіріміз берілген аудиторлық есеп шығарылымында алаяқтық немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмалаулар жоқ екендігіне ақылға қонымды сенімділікке ие болу. Ақылға қонымды сенімділік – бұл жоғары деңгейдегі сенімділікті білдіреді, бірақ ол ХАС-қа сәйкес жүргізілген аудит маңызды бұрмалаулар болған жағдайда оларды әрқашан анықтайтындығына кепілдік бермейді. Бұрмалау алаяқтық әрекеттердің немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және егер олар жеке немесе жиынтығында пайдаланушылардың осы жекелеген қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп негізді түрде болжауға болатын болса, маңызды болып есептеледі.

ХАС-қа сәйкес жүргізілетін аудит аясында біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және бүкіл аудит барысында кәсіби күдікшілікті сақтаймыз. Сонымен қатар, біз келесі әрекеттерді орындаймыз:

- алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан жекелеген қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз; біздің пікірімізді білдіруге негіз болу үшін жеткілікті және тиісті болып табылатын аудиторлық дәлелдемелерді аламыз. Алаяқтық әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау тәуекелі қателік нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау тәуекелінен жоғарырақ, себебі алаяқтық әрекеттер сөз байласуды, жалғандықты, қасақана өткізіп жіберуді, ақпаратты бұрмалап ұсынуды немесе ішкі бақылау жүйесінен тыс іс-әрекеттерді қамтуы мүмкін;
- Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес, мән-жайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесі туралы түсінік аламыз;
- қолданылған есеп саясатының тиісті сипатын және басшылық есептеген бағалау мәндерінің негізділігін және ақпараттың тиісті ашылуын бағалаймыз;
- Біз басшылықтың есеп жүргізу үшін үздіксіз қызмет негізін қолдануының орындығы туралы қорытынды жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдердің негізінде Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетіне айтарлықтай күмән тудыруы мүмкін оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты айтарлықтай белгісіздік бар ма деген қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің бар екендігі туралы қорытындыға келсек, біз аудиторлық есепте қаржылық есептіліктегі ақпаратты тиісті түрде ашуға назар аударуымыз керек немесе, егер мұндай ақпаратты ашу тиісті түрде болмаса, пікірімізді өзгертуге тиістіміз. Біздің тұжырымдарымыз аудиторлық есеп жасалған күнге дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда, болашақ оқиғалар немесе жағдайлар Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкелуі мүмкін;
- жекелеген қаржылық есептіліктің ұсынылуына, тұтастай алғанда оның құрылымы мен мазмұнына, оның ішінде ақпараттың ашылуына, сондай-ақ жекелеген қаржылық есептілік оның негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды дұрыс ұсынуды қамтамасыз етуге бағалау жүргіземіз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалармен ақпараттық өзара іс-қимылды жүзеге асырамыз, олардың назарына аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер, оның ішінде аудит процесінде анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы ақпаратты жеткізіміз.

«ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС атынан

PricewaterhouseCoopers

Бекітілген:

A. Kozratbaev

Азамат Қонратбаев
«ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС
Басқарушы директоры
(Қазақстан Республикасы Қаржы
Министрлігінің 1999 жылғы 21 қазандағы
№00000005 Бас мемлекеттік лицензиясы)

Қол қойылған:

Kumarbek Berdikulov

Құмарбек Бердіқұлов
Аудитор-орындаушы
(2014 жылғы 6 тамыздағы
№ МФ-0000188 Аудитордың біліктілігі
Куәлігі)

2026 жылғы 27 ақпан
Алматы, Қазақстан

«ҚАЗАҚТЕҢІЗКӨЛІКФЛОТЫ» ҰЛТТЫҚ ТЕҢІЗ КЕМЕ ҚАТЫНАСЫ КОМПАНИЯСЫ» ЖШС
2025 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайы жөніндегі жекелеген есеп

Мың теңге	Ескер.	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
АКТИВТЕР			
Айналымнан тыс активтер			
Негізгі құралдар	6	16,771,796	12,882,560
Инвестициялық жылжымайтын мүлік		431,102	443,472
Материалдық емес активтер		81,838	45,772
Қауымдастырылған ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	7	7,638,767	7,584,353
Пайдаланылуы шектеулі ақша қаражаты		1,000	1,000
Басқа да айналымнан тыс активтер		6,910	41,274
		24,931,413	20,998,431
Айналымдағы активтер			
Қорлар		211,844	189,209
Табыс салығы бойынша алдын ала төлем		-	843,953
Сауда және басқа дебиторлық берешек	8	2,327,758	2,964,506
Басқа ағымдағы активтер	9	3,392,464	2,391,117
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	10	10,849,096	9,868,073
		16,781,162	16,256,858
		41,712,575	37,255,289
АКТИВТЕР ЖИЫНЫ			
КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
КАПИТАЛ			
Жарғылық капитал	11	18,625,721	18,625,721
Бөлінбеген пайда		19,196,061	16,614,571
		37,821,782	35,240,292
Қазақ мерзімді міндеттеме			
Кейінге қалдырылған пайда салығы бойынша міндеттемелер	16	1,278,281	476,673
Резервтер		-	48,955
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер		73,835	55,235
		1,352,116	580,863
Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Сауда және өзге де кредиторлық берешек	12	1,606,126	910,885
Табыс салығы бойынша міндеттеме		443,468	-
Басқа қысқа мерзімді міндеттемелер		489,083	523,249
		2,538,677	1,434,134
		3,890,793	2,014,997
МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ			
		41,712,575	37,255,289

Р.Ғ.Сулейменов
Бас директордың м.а.

Қаржы директоры

А.О.Бекжанова
Бас бухгалтер

«ҚАЗАҚТЕҢІЗКӨЛІФЛОТЫ» ҰЛТТЫҚ ТЕҢІЗ КЕМЕ ҚАТЫНАСЫ КОМПАНИЯСЫ» ЖШС
2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы жиынтық кіріс жөніндегі жекелеген есеп

Мың теңге	Ескер.	2025 ж.	2024 ж.
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім	13	24,493,429	22,202,741
Жалға беруден түскен кіріс		1,507,595	1,323,989
Түсім		26,001,024	23,526,730
Керсетілген қызметтердің өзіндік құны	14	(20,972,563)	(19,323,102)
Жалпы пайда		5,028,461	4,203,628
Жалпы және әкімшілік шығыстар	15	(2,160,475)	(1,596,640)
Іске асыру бойынша шығыстар		(1,897)	(96,257)
Қалпына келтіруден түскен кіріс/(құнсызданудан болған залал)	6	2,995,001	(2,200,990)
Басқа операциялық кірістер		51,833	206,566
Басқа операциялық шығындар		(148,176)	(98,058)
Операциялық пайда		5,764,747	418,249
Қаржылық кірістер		330,883	205,665
Қаржылық шығындар		(10,750)	(1,236)
Бірлескен кәсіпорынның кірістеріндегі үлес	7	544,414	464,307
Құрстық айырмашылық, таза		(781,880)	996,040
Дивидендтер бойынша кірістер	17	9,252,270	14,110,101
Салық салынғанға дейінгі пайда		15,099,684	16,193,126
Пайда салығы бойынша шығыстар	16	(3,518,194)	(1,801,663)
БІР ЖЫЛҒЫ ПАЙДА		11,581,490	14,391,463
Бір жылдағы жиынтық табыстың жиыны		11,581,490	14,391,463

Р.Ғ.Сүлейменов
Бас директордың м.а. /Қаржы
директоры

Бекжанова А.О.
Бас бухгалтер

«ҚАЗАҚТЕҢІЗКӨЛІФЛОТЫ» ҰЛТТЫҚ ТЕҢІЗ КЕМЕ ҚАТЫНАСЫ КОМПАНИЯСЫ» ЖШС
2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы ақша қаражатының қозғалысы
жөніндегі жекелеген есеп

Мың теңге	Ескерт.	2025 ж.	2024 ж.
Операциялық қызмет			
Сатып алушылардан түсетін ақшалай түсімдер		26,893,661	23,195,487
Жеткізушілерге ақшалай төлемдер		(18,744,166)	(18,066,617)
Қызметкерлерге ақшалай төлемдер		(1,889,507)	(1,575,398)
Бюджетке ақшалай төлемдер және басқалар		(1,216,237)	(878,050)
Бюджеттен қосылған құн салығын қайтару		229,164	-
Алынған пайыздар		280,500	149,170
Төленген пайда салығы		(1,429,165)	(2,327,419)
Операциялық қызметтен алынған таза ақша ағындары		4,124,250	497,173
Инвестициялық қызмет			
Негізгі құралдарды сатудан түсетін түсімдер		316	-
Материалдық емес активтерді сатып алу		(47,090)	(6,876)
Негізгі құралдарды сатып алу		(3,082,390)	(1,811,127)
Еңшілес ұйымдар мен бірлескен кәсіпорынның дивидендтері	7, 17	9,444,100	14,317,803
Инвестициялық қызметтен алынған таза ақша ағындары		6,314,936	12,499,800
Қаржылық қызмет			
Төленген дивиденттер	11	(9,000,000)	(7,360,000)
Қаржылық қызметте пайдаланылған таза ақша ағындары		(9,000,000)	(7,360,000)
Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының таза өсуі			
Ақша қаражытының және оның баламаларының таза айырбастау бағаы		1,439,186	5,636,973
Ақша қаражаты және оның баламалары, 1 қаңтарға		(458,163)	557,789
		9,868,073	3,673,311
Ақша қаражаты және оның баламалары, 31 желтоқсанға	10	10,849,096	9,868,073

Р.Ғ.Сүлейменов
Бас директордың м.а.
директоры

Бекжанова А.О.
Бас бухгалтер

5 беттен 30 бетке дейінгі ескертпелер осы жеке қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып саналады.

3

«ҚАЗАҚТЕҢІЗКӨЛІКФЛОТЫ» ҰЛТТЫҚ ТЕҢІЗ КЕМЕ ҚАТЫНАСЫ КОМПАНИЯСЫ» ЖШС
2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы жеке капиталдағы өзгерістер
жөніндегі жекелеген есеп

Мың теңге	Жарғылық капитал	Бөлінбеген пайда	Жиыны
2024 жылғы 1 қаңтарға	18,625,721	9,583,108	28,208,829
Бір жылдағы пайда Дивидендтер	- -	14,391,463 (7,360,000)	14,391,463 (7,360,000)
Бір жылдағы жиынтық кіріс жиыны	-	7,031,463	7,031,463
2024 ж. 31 желтоқсанға	18,625,721	16,614,571	35,240,292
Бір жылғы пайда Дивидендтер	- -	11,581,490 (9,000,000)	11,581,490 (9,000,000)
Бір жылдағы жиынтық кіріс жиыны	-	2,581,490	2,581,490
2025 ж. 31 желтоқсанға	18,625,721	19,196,061	37,821,782

[Handwritten signature]

Р.Ғ. Сүлейменов
Бас директордың м.а.
директоры

[Handwritten signature]

А.О. Бекжанова
Бас бухгалтер

1 Жалпы ақпарат

«Қазақтеңізкөлікфлоты» ұлттық теңіз кеме қатынасы компаниясы» АҚ Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1998 жылғы 4 желтоқсандағы қаулысына сәйкес құрылып, 1998 жылғы 29 желтоқсанда тіркелді. 2013 жылғы 21 қазанда Директорлар кеңесінің шешіміне сәйкес «Қазақтеңізкөлікфлоты» ұлттық теңіз кеме қатынасы компаниясы» АҚ «Қазақтеңізкөлікфлоты» ұлттық теңіз кеме қатынасы компаниясы» жауапкершілігі шектеулі серіктестік (бұдан әрі - «Компания») болып қайта құрылды. Компания Қазақстан Республикасының ұлттық теңіз сауда флотын құру және отандық жүктердің халықаралық теңіз тасымалын ұйымдастыру мақсатында құрылды.

«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ (бұдан әрі - «ҚМГ ҰК» немесе «Бас компания») Компанияның жалғыз қатысушысы болып табылады. ҚМГ ҰҚ бақылаушы акционері «Самұрық – Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ (бұдан әрі - «Қор») болып табылады. 2025 жылғы 31 желтоқсанға ҚМГ ҰК акцияларының 67.42% Қорға, 20% Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігіне, акциялардың 9.58% «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі» Республикалық мемлекеттік мекемесіне (бұдан әрі - «ҚРҰБ») тиесілі және акциялардың 3% АІХ және KASE қор биржаларында еркін айналымда болады. Қазақстан Республикасының Үкіметі Қордың жалғыз акционері болып табылады.

Компания қызметінің негізгі түрлерінің бірі Ақтау портынан халықаралық нарыққа теңіз арқылы қазақстандық шикі мұнайды тасымалдау, құрғақ жүктерді тасымалдау, сондай-ақ сервистік флот қызметтерін көрсету болып табылады.

Компанияның меншікті флотын бес мұнай құю танкері («Алматы», «Астана», «Ақтау»), үш контейнер тасушы («Барыс», «Бүркіт» және «Сұңқар»), екі құрғақ жүк тасушы («Бекет-Ата» және «Түркістан») және үш сүйреткіш кеме («Ембі», «Талас», «Ырғыз») құрайды.

Компанияның заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, 130000, Ақтау қаласы, 14 ықшамауданы, 70-ғимарат.

Компанияның қоса берілген жеке қаржылық есептілігін шығаруға бас директордың м.а./қаржы директоры және бас бухгалтер 2026 жылғы 27 ақпан бекітті.

Осы жеке қаржылық есептілік Компания мен оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі - «Топ») дәл осы есепті кезең үшін шоғырландырылған қаржылық есептілігіне қосымша шығарылды. Компанияның шоғырландырылған қаржылық есептілігін шығаруға бас директор, қаржы директоры және бас бухгалтер 2026 жылғы 23 ақпан мақұлдады.

2 Компания өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта

Операциялық орта

2022 жылғы 24 ақпанда Ресей Украинаға қарсы әскери басқыншылықты бастады. Басқыншылыққа жауап ретінде АҚШ, Еуропалық одақ және бірқатар басқа мемлекеттер Ресейге қатысты кең ауқымды санкциялар енгізді, оның ішінде ресейлік банктердің SWIFT жүйесін пайдалануына тыйым салу да бар. Қазіргі саяси жағдайдың ұзақ мерзімді салдарын және оның экономикалық жағдайға ықпалын болжау қиын, сондықтан басшылықтың ағымдағы күтулері мен бағалаулары нақты нәтижелерден өзгеше болуы мүмкін. Ресей Қазақстанның ең ірі сауда серіктесі болып табылады. Сонымен қатар, Қазақстан мұнай экспортының 80% дейінгі тасымалданатын Каспий құбыр консорциумына (КҚК) едәуір дәрежеде тәуелді.

Украинадағы соғыс пен Ресейге қарсы санкциялар шикізат тауарларының бағасына әсер етіп, теңге бағамының құбылмалылығын арттырды. 2025 жылғы инфляция деңгейі салыстырмалы түрде тұрақты болып, 2024 жылғы 8,6% салыстырғанда 12,3% дейін өсті. 2025 жылғы экономиканың өсуі 6,5% құрады және талдаушылардың болжамы бойынша 2026 жылғы ұлттық экономиканың өсу қарқыны 6,2% деңгейінде сақталады.

Осы жеке қаржылық есептіліктің күніне Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ресми айырбас бағамы 1 АҚШ доллары үшін 501.75 теңгені құрады, бұл 2025 жылғы 31 желтоқсандағы 1 АҚШ доллары үшін 502.57 теңгемен (2024 жылғы 31 желтоқсанда – 1 АҚШ доллары үшін 523.54 теңге) салыстырылады.

Жалпы алғанда, Қазақстан Республикасының экономикасы дамушы нарықтарға тән кейбір ерекшеліктерді көрсетуді жалғастыруда. Сонымен қатар, Қазақстан Республикасындағы мұнай-газ секторы елдегі саяси, заңнамалық, қаржылық және реттеуші өзгерістердің ықпалына ұшырауын жалғастыруда. Теңге бағамы мен шикізат тауарлары бағаларына қатысты белгісіздік сақталуда.

2 Компания өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта (жалғасы)

Экономикалық орта Компанияның қызметіне және қаржылық жағдайына елеулі әсер етеді. Басшылық Компанияның қызметінің тұрақтылығын қамтамасыз ету үшін қажетті шараларды қабылдауда. Алайда қалыптасқан экономикалық жағдайдың болашақтағы салдарын болжау қиын, сондықтан басшылықтың ағымдағы күтулері мен бағалаулары нақты нәтижелерден өзгеше болуы мүмкін. Қазақстан Республикасындағы болашақ экономикалық тұрақтылықтың перспективалары көп жағдайда Үкімет қабылдайтын экономикалық шаралардың тиімділігіне, сондай-ақ Компанияның бақылауынан тыс құқықтық және саяси өзгерістерге байланысты.

3 Компанияның есеп саясатын дайындау және өзгерту негізі

Компанияның осы жеке қаржылық есептілігі Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі кеңес (бұдан әрі – «ХҚЕС жөніндегі кеңес») бекіткен редакцияда ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес дайындалды.

Осы жеке қаржылық есептілік есепке алу саясатында сипатталғанды және жеке қаржылық есептілікке ескертпелерді қоспағанда, тарихи құны бойынша есепке алу әдісі негізінде дайындалды. Жеке қаржылық есептіліктегі барлық сомалар, егер басқаша көрсетілмесе, мыңдық мәндерге дейін дөңгелектенеді.

ХҚЕС сәйкес жеке қаржылық есептілікті дайындау белгілі бір сыни бухгалтерлік бағалау мен болжамдарды қолдануды талап етеді. Ол сондай-ақ басшылықтан компанияның есеп саясатын қолдану процесінде пайымдауларды пайдалануды талап етеді. Пайымдауларды қолданудың неғұрлым жоғары дәрежесін немесе неғұрлым күрделілігін қызмет салалары немесе болжамдар мен бағалаулар жеке қаржылық есептілік үшін елеулі болып табылатын салалар 5-ескертпеде ашылады. Бұл бағалау жеке қаржылық есептілікті дайындау күніне қолда бар ақпаратқа негізделген. Осылайша, болашақта нақты нәтижелер бағалау деректерінен өзгеше болуы мүмкін.

Компания өз қаржылық есептілігін қызметтің үздіксіздігі қағидатына сүйене отырып дайындады.

Еншілес ұйымдарға инвестициялар

2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның келесі ұйымдарға қатысу үлесі болды:

Компания	Негізгі қызмет	Тіркеу орны	Қатысу үлесі	
			2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Еншілес компаниялар: «Kazmortransflot Ltd.» «Kazmortransflot UK Ltd.» «Altai Shipping Ltd» «Alatau Shipping Ltd»	Қара және Жерорта теңіздерінде шикі мұнайды теңіз арқылы тасымалдау Компанияға қызмет көрсететін және коммерциялық басқару келісіміне сәйкес кіріс алатын агент ретінде жұмыс істейді Халықаралық нарықтарда шикі мұнай мен мұнай өнімдерін теңіз арқылы тасымалдау	Маршалл аралдары	100%	100%
		Ұлыбритания	100%	100%
		Маршалл аралдары	100%	100%
		Маршалл аралдары	100%	100%
Қауымдастырылған компаниялар мен бірлескен кәсіпорындар: Теңіз және жағалау жүк көлігінің қызметі, өндіріс құралдарымен және материалдық-техникалық ресурстармен жабдықтау және сервистік қызмет көрсетудің басқа да түрлері				
ЧҚ «Caspian Integrated Maritime Solutions Ltd»	Мультимодальды теңіз базасын салу және кемелерді доктық жөндеу жұмыстарын жүргізу	Қазақстан Республикасы	49%	49%
"Маңғыстау облысының кеме жөндеу зауыты"ЖШС		Қазақстан Республикасы	30%	30%

Осы жеке қаржылық есептілікте компанияның өз ұйымдарына салған инвестициялары бастапқы құны бойынша ескеріледі.

3 Компанияның есеп саясатын дайындау және өзгерту негізі (жалғасы)

Жаңа стандарттар, қолданыстағы стандарттар мен түсіндірулерге түсініктемелер мен түзетулер

Келесі жаңа стандарттар мен түзетулер 2025 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енді:

- 21 «Айырбастау мүмкіндігінің шектелуі» ХҚЕС (IAS) стандартына енгізілген түзетулер (2023 жылғы 15 тамызда шығарылған және 2025 жылғы 1 қаңтардан басталатын немесе осы күннен кейінгі жылдық есептік кезеңдер үшін қолданысқа енгізіледі). 2023 жылғы тамызда ХҚЕС жөніндегі кеңес 21 ХҚЕС (IAS) стандартына түзетулер шығарды, олардың мақсаты ұйымдарға екі валютаны айырбастау мүмкіндігін бағалауға және айырбастау мүмкіндігі болмаған жағдайда спот айырбас бағамын айқындауға көмектесу болып табылады. Бұл түзетулер ұйым белгілі бір мақсат үшін бағалау күніне басқа валютаға айырбасталмайтын шетел валютасындағы мәміле немесе операцияны жүзеге асырған жағдайда ұйымға әсер етеді.) 21 ХҚЕС (IAS) стандартына енгізілген түзетулер спот айырбас бағамын қалай бағалау керектігіне қатысты егжей-тегжейлі талаптарды қамтымайды. Оның орнына, олар ұйымға бағалау күніне спот айырбас бағамын айқындауға мүмкіндік беретін негізді белгілейді. Жаңа талаптарды қолдану кезінде ұйым салыстырмалы ақпаратты қайта есептеуге міндетті емес. Оның орнына, ұйым бастапқы қолдану күніне болжамды спот айырбас бағамын пайдалана отырып, әсерге ұшыраған сомаларды қайта есептеуі және бұл қайта есептеуді бөлінбеген пайдаға немесе жинақталған бағамдық айырмалар резервіне түзету ретінде көрсетуі тиіс. Аталған түзетулер Компанияның жеке қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

2026 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын және Компания мерзімінен бұрын қабылдамаған жылдық кезеңдер үшін міндетті болып табылатын бірқатар жаңа стандарттар мен интерпретациялар жарияланды.

- Қаржы құралдарын жіктеу және бағалау талаптарына түзетулер – 9 ХҚЕС (IFRS) және 7 ХҚЕС (IFRS) түзетулері (2024 жылдың 30 мамырында шығарылған және 2026 жылдың 1 қаңтарынан немесе одан кейінгі жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- 18 «Қаржылық есептілікте ақпаратты ұсыну және ашу» ХҚЕС (IFRS) (2024 жылдың 9 сәуірінде шығарылды және 2027 жылдың 1 қаңтарынан басталатын немесе осы күннен кейінгі жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді). 2024 жылдың сәуірінде ХҚЕС Кеңесі 18 ХҚЕС (IFRS) жариялады – қаржылық есептілікте, әсіресе пайда мен залал туралы есептің баптарына қатысты ақпаратты жақсартылған ұсыну мен ашудың жаңа стандарты. 18 ХҚЕС (IFRS) енгізген негізгі өзгерістер мыналарға байланысты:
 - пайда немесе залал туралы есеп құрылымы;
 - ұйымның қаржылық есептілігінен тыс ұсынылатын пайда мен залалдың белгілі бір көрсеткіштерін қаржылық есептілікте қажетті ашу (яғни басшылық белгілеген қызмет көрсеткіштері); және
 - негізгі қаржылық есептерге және жалпы ескертулерге қолданылатын ақпаратты біріктіру және бөлшектеу бойынша жақсартылған талаптар.

18 ХҚЕС (IFRS) 1 ХҚЕС (IAS) ауыстырады, бірақ көптеген қолданыстағы 1 ХҚЕС (IAS) принциптері аз өзгерістермен сақталады. 18 ХҚЕС (IFRS) қаржылық есептіліктегі баптарды тану мен бағалауға әсер етпейді, бірақ ұйым «Операциялық пайда немесе шығын» ретінде ұсынатын нәрсені өзгерте алады. 18 ХҚЕС (IFRS) 2027 жылдың 1 қаңтарынан басталатын немесе осы күннен кейінгі есепті кезеңдерге, сондай-ақ салыстырмалы ақпаратқа қолданылады.

- 19 «Жария емес еншілес компаниялар: ақпаратты ашу» ХҚЕС (IFRS) (2024 жылдың 9 мамырында шығарылды, 2025 жылдың 21 тамызында өзгертілді және 2027 жылдың 1 қаңтарынан басталатын немесе одан кейінгі жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- 14 «Кейінге қалдырылған тарифтік түзетулер шоттары» ХҚЕС (IFRS) (2014 жылдың 30 қаңтарында шығарылды және 2026 жылдың 1 қаңтарынан басталатын немесе осы күннен кейінгі жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- 10 ХҚЕС (IFRS) және 28 ХҚЕС (IAS) түзетулері – «Инвестор мен оның қауымдасқан ұйымы немесе бірлескен кәсіпорны арасындағы мәмілелерде активтерді сату немесе жарна салу» (2014 жылғы 11 қыркүйекте шығарылды және ХҚЕС кеңесі айқындайтын күннен басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- 9 ХҚЕС (IFRS) және 7 ХҚЕС (IFRS) түзетулер – «Табиғатқа тәуелді электр энергиясын жеткізу шарттары» (2024 жылдың 18 желтоқсанында шығарылды және 2026 жылдың 1 қаңтарынан басталатын немесе одан кейінгі жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- ХҚЕС Бухгалтерлік есеп стандарттарын жыл сайынғы жетілдіру (2024 жылғы шілдеде шығарылған және 2026 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді).

4 Есеп саясатының маңызды ережелері

Шетел валюталарын қайта есептеу

Жеке қаржылық есептілік теңгемен ұсынылған, ол функционалдық валюта және Компанияның есептілігін ұсыну валютасы болып табылады.

Шетел валютасындағы операциялар бастапқыда операция жасалған күні қолданылатын бағам бойынша функционалдық валютада есепке алынады. Осындай операциялар бойынша есеп айырысулар кезінде немесе жыл соңына шетел валютасында көрсетілген ақшалай активтер мен міндеттемелерді қайта есептеу кезінде туындайтын бағамдық айырмалардан пайда немесе залал бір жылдағы жиынтық табыс туралы жеке есепте танылады.

Ақшалай активтер мен міндеттемелер есепті кезеңнің соңында Қазақстан қор биржасының (KASE) ресми бағамы бойынша тиісті ұйымның функционалдық валютасына қайта есептеледі.

Осы жеке қаржылық есептілікті дайындау кезінде төңгеге қатысты негізгі әлемдік валюталардың мынадай айырбастау бағамдары пайдаланылды:

	31 желтоқсандағы айырбас бағамы		31 желтоқсанда аяқталған кезеңдегі орташа өлшенген бағам	
	2025 ж.	2024 ж.	2025 ж.	2024 ж.
АҚШ доллары	505.53	525.11	521.31	469.31
Еуро	593.44	546.74	589.51	507.63
Ағылшын фунт стерлингі	679.33	658.91	687.43	599.93

Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар

Бірлескен қызмет

Бірлескен қызметке Инвестициялар әр инвестордың келісімшарттық құқықтары мен міндеттемелеріне байланысты бірлескен операциялар немесе бірлескен кәсіпорындар ретінде жіктеледі. Компания өзінің бірлескен қызметінің сипатын бағалап, оны бірлескен кәсіпорындар санатына жатқызды. Бірлескен кәсіпорындардың қызметі үлестік қатысу әдісі бойынша ескеріледі.

Үлестік қатысу әдісі бойынша бірлескен кәсіпорындардағы қатысу үлестері бастапқыда бастапқы құны бойынша танылады, содан кейін Сатып алынғаннан және басқа жиынтық кірістегі өзгерістерден кейін компанияның пайда немесе залалдағы үлесін тану арқылы түзетіледі. Бірлескен кәсіпорындардың шығындарындағы компанияның үлесі оның осы бірлескен кәсіпорындардағы үлесіне тең немесе одан асқан кезде (компанияның бірлескен кәсіпорындарға салған таза инвестицияларының бір бөлігі болып табылатын кез келген ұзақ мерзімді қатысуды қоса алғанда), Компания осы бірлескен кәсіпорынның атынан міндеттемелер қабылдаған немесе төлемдер жасаған жағдайларды қоспағанда, одан әрі шығындарды тануды тоқтатады.

Компания мен оның бірлескен кәсіпорындары арасындағы мәмілелер бойынша іске асырылмаған пайда компанияның бірлескен кәсіпорындарға қатысу үлесі бөлігінде алып тасталады. Берілген активтің құнсыздану белгілері болған жағдайларды қоспағанда, іске асырылмаған шығындар да алып тасталады.

Бірлескен кәсіпорынның есеп саясаты компанияның есеп саясатына сәйкес келеді.

Негізгі құралдар

Негізгі құралдар жинақталған тозу мен құнсыздануды шегергендегі бастапқы құны бойынша көрсетіледі.

Негізгі құралдардың бастапқы құны сатып алу құнын немесе құрылыс құнын, активті жұмыс жағдайына келтіруге байланысты кез келген тікелей шығындарды және бар болса, пайдаланудан шығару бойынша кез келген міндеттемені бастапқы бағалауды қамтиды. Мұндай құн жабықтың бөліктерін ауыстыру құнын және ұзақ мерзімді құрылыс жобалары жағдайында, егер оларды капиталдандыру критерийлері орындалса, қарыздар бойынша шығындарды қамтиды. Егер белгілі бір уақыт аралығында негізгі құралдардың маңызды компоненттерін ауыстыру қажет болса, Компания мұндай компоненттерді жеке пайдалы қызмет мерзімдері бар жеке активтер ретінде таниды және оларды сәйкесінше амортизациялайды. Сол сияқты, негізгі техникалық байқауды жүргізу кезінде, егер танудың барлық критерийлері орындалса, негізгі құралдардың баланстық құны жабықты ауыстыру ретінде танылады. Жөндеуге және техникалық қызмет көрсетуге арналған барлық басқа шығындар келтірілген сәттегі жиынтық кіріс туралы жеке есепте танылады. Сатып алу құны немесе құрылыс құны активті сатып алу үшін берілген кез келген басқа қаражаттың төленген жалпы сомасын және әділ құнын білдіреді.

4 Есеп саясатының маңызды ережелері (жалғасы)

Негізгі құралдардың тозуы төменде көрсетілгендей тиісті активтің пайдалы қызмет етуінің есептік мерзімі ішінде тікелей әдіспен есептеледі:

	Пайдалы қызмет мерзімі (жылдары)
Ғимараттар	8-50
Машиналар мен жабдықтар	3-30
Келік құралдары	3-30
Басқалары	3-20

Пайдалы қызметтің күтілетін мерзімдері, қалдық құны және негізгі құралдардың тозуын есептеу әдістері жыл сайын қайта қаралады және қажет болған жағдайда тиісті өзгерістер перспективалық негізде ескеріледі.

Негізгі құралдардың баланстық құны оқиғалар немесе мән-жайлар баланстық құнның өтелмейтіндігін көрсеткен кезде құнсыздану мәніне қайта қаралады.

Жөндеу және қалпына келтіру шығындары, егер олар капиталдандыруға жатпаса, негізгі құралдардың функциясына байланысты көрсетілген қызметтердің өзіндік құнының немесе жалпы және өкімшілік шығыстардың құрамына енгізілуіне қарай шығындарға жатқызылады.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Әрбір есепті күнге Компания активтің ықтимал құнсыздану белгілері бар-жоғын анықтайды. Мұндай белгілер болған кезде немесе егер активтің құнсыздануына жыл сайынғы тестілеу жүргізу талап етілсе, Компания активтің өтелетін сомасын бағалауды жүргізеді. Активтің немесе ақша қаражатын өндіретін бірліктің өтелетін сомасы мынадай шамалардың ең үлкені болып табылады: активтің әділ құны (ақша қаражатын өндіретін бірлік), шығу шығындарын немесе активті пайдалану құнын шегергенде (ақша қаражатын өндіретін бірлік).

Актив негізінен басқа активтер немесе активтер топтары өндіретін ағындардан тәуелсіз ақша ағындарын тудырмайтын жағдайларды қоспағанда, өтелетін сома жеке актив үшін анықталады. Егер активтің немесе ақша қаражатын өндіретін бірліктің баланстық құны оның өтелетін сомасынан асып кетсе, актив құнсызданған болып есептеледі және өтелетін сомаға дейін есептен шығарылады.

Пайдалану құнын бағалау кезінде есептелген болашақ ақша ағындары ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын және активке тән тәуекелдерді көрсететін салық салуға дейінгі дисконттау мөлшерлемесі бойынша дисконтталған құнға дейін дисконтталады. Шығу шығындарын шегергендегі әділ құнды анықтау кезінде соңғы нарықтық операциялар ескеріледі. Олар болмаған жағдайда тиісті бағалау моделі қолданылады. Бұл есептеулер бағалау коэффициенттерімен, нарықта еркін айналымдағы акциялар бағасының баға белгілеулерімен немесе әділ құнның басқа да қолжетімді көрсеткіштерімен расталады.

Компания құнсыздану сомасын жеке активтер жатқызылған ақша қаражатын өндіретін әрбір бірлік үшін жеке дайындалатын өзекті жоспарлар мен болжамды есептеулерге сүйене отырып айқындайды. Бұл жоспарлар мен болжамды есептеулер әдетте бес жылға жасалады. Ұзақ мерзімді өсу қарқыны бесінші жылдан кейінгі болжамды болашақ ақша ағындарына есептеледі және қолданылады.

Жалғасып жатқан қызмет бойынша құнсызданудан болған залалдар жиынтық табыс туралы жеке есепте жеке танылады.

Әрбір есепті күн үшін Компания гудвилді қоспағанда, активтің құнсыздануынан бұрын танылған шығындар енді жоқ немесе азайған деген белгілердің бар-жоғын анықтайды. Егер мұндай белгі болса, Компания активтің немесе ақша қаражатын өндіретін бірліктің өтелетін сомасын есептейді.

Құнсызданудан бұрын танылған залалдар активтің өтелетін сомасын айқындау үшін пайдаланылған жорамалдарда құнсызданудан болған залал соңғы танылған кезден бастап өзгеріс болған жағдайда ғана қалпына келтіріледі. Қалпына келтіру активтің баланстық құны оның өтелетін сомасынан аспайтындай, сондай-ақ егер өткен жылдары құнсызданудан залал танылмаса, осы актив танылатын амортизацияны шегергендегі баланстық құннан аспайтындай етіп шектеледі. Мұндай құнды қалпына келтіру жиынтық кіріс туралы жеке есепте танылады.

4 Есеп саясатының маңызды ережелері (жалғасы)

Дивидендтер

Бөлу мақұлданған және компанияның қалауынша болмаған кезде Компания дивидендтерді төлеуге қатысты міндеттемені мойындайды. Бөруді акционерлер бекітеді. Тиісті сома тікелей меншікті капиталдың құрамында танылады. Ақшалай қаражаттан басқа активтерді (ақшалай емес активтерді) өз иелерінің пайдасына дивиденд ретінде бөлу кезінде ақшалай емес активтерді өз иелерінің пайдасына дивиденд ретінде бөлу міндеттемесі бөлінетін активтердің әділ құны бойынша бағаланады.

Салықтар

Ағымдағы пайда салығы

Ағымдағы және алдыңғы кезеңдердегі ағымдағы табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер салық органдарына өтеледі немесе төленеді деп күтілетін сома бойынша бағаланады. Сомаларды есептеу үшін қолданылатын салық мөлшерлемесі мен салық заңнамасы-бұл салық мөлшерлемесі және салық заңнамасы, олар есепті күні күшіне енеді немесе іс жүзінде заңдастырылады.

Басшылық мерзімді түрде салық декларацияларында көрсетілген позицияларды бағалауды жүзеге асырады, оларға қатысты тиісті салық заңнамасы әр түрлі түсіндірілуі мүмкін және қажет болған жағдайда Бағалау міндеттемелерін жасайды.

Кейінге қалдырылған салық

Кейінге қалдырылған табыс салығы болашақ кезеңдерге ауыстырылған салық запалына қатысты міндеттемелердің баланстық әдісімен және активтер мен міндеттемелердің салық базасы мен олардың жеке қаржылық есептіліктегі баланстық құны арасында туындайтын уақытша айырмалармен есептеледі. Бастапқы тану үшін қолда бар ерекшелікке сәйкес кейінге қалдырылған салықтар, егер олар бухгалтерлік та, салық салынатын да пайдаға әсер етпесе және мәміле жасалған кезде салық салынатын және салық салынатын салықтардың тең болуына әкеп соқпаса, бизнес бірлестіктерімен байланысты емес операциялар бойынша активті немесе міндеттемені бастапқы тану кезінде туындайтын уақытша айырмашылықтарға қатысты танылмайды. Шегерілетін уақыт айырмашылықтары. Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері гудвиллдің бастапқы танылуынан туындайтын уақытша айырмашылықтарға және кейіннен салық салынатын пайданы төмендетпейтін гудвилге қатысты есептелмейді. Кейінге қалдырылған салықтың баланстық шамасы есепті кезеңнің соңында қолданылып жүрген немесе мәні бойынша қолданылып жүрген және уақытша айырмаларды қалпына келтіру немесе болашақ кезеңдерге ауыстырылған салық запалын пайдалану кезеңіне қолданылатын салық мөлшерлемелерін пайдалана отырып есептеледі.

Шегерілетін уақыт айырмаларына және болашақ кезеңдерге ауыстырылған салық запалдарына қатысты кейінге қалдырылған салық активтері уақытша айырмаларды қалпына келтіру және шегерілетін уақыт айырмалары пайдаланылуы мүмкін болашақта жеткілікті салық салынатын пайда алу ықтималдығы бар шамада ғана танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерін есепке алу заңнамада ағымдағы салық активтері мен міндеттемелерін есепке алу құқығы көзделген кезде және кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері бір салық салынатын тұлғаға немесе әртүрлі салық салынатын тұлғаларға есеп айырысуды жүргізу ниеті болған кезде сол салық органы есептейтін табыс салығына қатысты болған кезде мүмкін болады. өзара есеп айырысу.

Компания еншілес ұйымдардың дивидендтеріне салынатын салықтарға немесе оларды сатудан түскен пайдаға қатысты уақытша айырмашылықтардың қалпына келуін бақылайды. Компания мұндай уақытша айырмашылықтар бойынша кейінге қалдырылған салық міндеттемелерін көрсетпейді басшылық жақын болашақта уақытша айырмашылықтардың қалпына келуін күткен жағдайларды қоспағанда.

4 Есеп саясатының маңызды ережелері (жалғасы)

Анықталмаған салық позициялары

Компанияның анықталмаған салық позицияларын басшылық әр есепті кезеңнің соңында бағалайды. Табыс салығы бойынша позицияларға қатысты көрсетілетін міндеттемелер басшылық, егер компанияның салық позициясына салық органдары дау айтса, қосымша салық міндеттемелерінің туындау ықтималдығы олардың болмау ықтималдығынан жоғары деп есептеген жағдайларда ескеріледі. Мұндай бағалау есепті кезеңнің соңында қолданылып жүрген немесе қолданылып жүрген салық заңнамасын, сондай-ақ соттың кез келген белгілі қаулыларын немесе осындай мәселелер бойынша өзге де шешімдерді түсіндіру негізінде жүргізіледі. Айыппұлдар, өсімпұлдар және салықтар бойынша міндеттемелер, табыс салығын қоспағанда, басшылықтың есепті кезеңнің соңындағы міндеттемелерді реттеу үшін қажетті шығыстарды ең жақсы бағалауы негізінде көрсетіледі. Өсімпұлдар мен айыппұлдарды қоспағанда, пайдаға салынатын салық бойынша белгісіз позициялар бойынша түзетулер табыс салығы бойынша шығыстардың құрамында көрсетіледі. Өсімпұлдар мен айыппұлдар бөлігінде пайдаға салынатын салық бойынша анықталмаған позициялар бойынша түзетулер тиісінше қаржылық шығыстар мен өзге де пайда / (залал), нетто құрамында көрсетіледі.

Қосылған құн салығы (ҚҚС)

Сатылымға қатысты ҚҚС сатып алушыларға тауарлар немесе қызметтер жеткізілген кезде салық органдарына төленеді. Төленген ҚҚС әдетте ҚҚС бойынша шот-фактураны алғаннан кейін алынған ҚҚС шотына қайтарылады. Салық органдары таза негізде сату және сатып алу бойынша ҚҚС есебін жүргізуге мүмкіндік береді. Сату мен сатып алуға қатысты ҚҚС нетто негізінде қаржылық жағдай туралы жеке есепте танылады.

Қаржы активтері

Бастапқы тану және бағалау

Бастапқы тану кезінде қаржы активтері кейіннен амортизацияланған құн бойынша, БЖҚ арқылы әділ құн бойынша және пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын болып жіктеледі.

Бастапқы тану кезінде қаржылық активтердің жіктелуі Шартта көзделген қаржы активі бойынша ақша ағындарының сипаттамаларына және Компания осы активтерді басқару үшін қолданатын бизнес-модельге байланысты болады. Қаржыландырудың елеулі құрамдас бөлігі жоқ немесе компания практикалық сипаттағы оңайлатуды қолданған сауда-саттық дебиторлық берешегін қоспағанда, Компания бастапқыда қаржылық активтерді мәміле бойынша шығындар сомасына пайда немесе залал арқылы ұлғайтылған әділ құн бойынша бағалайды. Қаржыландырудың елеулі құрамдас бөлігі жоқ немесе Компания практикалық сипаттағы оңайлатуды қолданған сауда-саттық дебиторлық берешегі 15 ХКЕС (IFRS) сәйкес анықталған мәміле бағасы бойынша бағаланады.

Қаржы активін амортизацияланған құн бойынша немесе ЖСҚ арқылы әділ құн бойынша жіктеуге және бағалауға болатындай етіп, осы активтің шарттық талаптары негізгі борыш сомасының өтелмеген бөлігіне «Тек негізгі борыш пен пайыз есебінен төленетін төлемдер» болып табылатын ақша ағындарын алуды шарттауы қажет. Мұндай бағалау SPPI сынағы арқылы жүзеге асырылады және әр құрал деңгейінде жүзеге асырылады.

Компания қаржылық активтерді басқару үшін пайдаланатын Бизнес-модель компанияның ақша ағындарын құру мақсатында өзінің қаржылық активтерін басқару тәсілін сипаттайды. Бизнес-модель ақша ағындарының шартта көзделген ақша ағындарын алудың, қаржы активтерін сатудың немесе екеуінің де салдары болатынын анықтайды.

Заңнамада белгіленген мерзімде немесе белгілі бір нарықта қабылданған ережелерге сәйкес активтерді жеткізуді талап ететін қаржылық активтерді сатып алу немесе сатудың барлық операциялары («Стандартты шарттармен» сауда) мәміле жасалған күні, яғни компания активті сатып алу немесе сату міндеттемесін қабылдаған күні танылады.

Компанияның қаржылық активтеріне ақша қаражаттары мен олардың баламалары, пайдалануға шектелген ақша қаражаттары, сауда және басқа дебиторлық берешек жатады.

4 Есеп саясатының маңызды ережелері (жалғасы)

Кейінгі бағалау

Кейінгі бағалау мақсатында қаржылық активтер төрт санатқа жіктеледі:

- Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар);
- Жинақталған пайда мен залалды кейіннен қайта жіктей отырып, БЖК арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар);
- Ұйымның қалауы бойынша БЖК арқылы әділ құн бойынша бағаланатын ретінде жіктелген, тану тоқтатылған кезде жинақталған пайда мен залалды кейіннен қайта жіктемей-ақ қаржы активтері (үлестік құралдар);
- Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің санаты компания үшін ең орынды болып табылады, тиісінше ол компанияның барлық ағымдағы қаржы активтеріне қолданылады.

Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар)

Бұл санат компания үшін ең қолайлы болып табылады. Компаниялар қаржылық активтерді амортизацияланған құн бойынша бағалайды, егер келесі екі шарт орындалса:

- Қаржы активі шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін қаржы активтерін ұстап қалуға бағытталған бизнес-модель шеңберінде ұсталады; және
- Қаржы активінің шарттық талаптары көрсетілген күндерде қарыздың негізгі сомасы есебіне тек қана төлемдер болып табылатын ақша ағындарын және қарыздың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыздарды алуды шарттайды.

Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып бағаланады және оларға құнсыздануға қатысты талаптар қолданылады. Актив тану, оны өзгерту немесе құнсыздану тоқтатылған жағдайда пайда немесе залал құрамында пайда немесе залал деп танылады.

Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржы активтерінің санатына Компания Сауда дебиторлық берешегін жатқызады.

Сауда және басқа да дебиторлық берешек

Сауда және басқа дебиторлық берешек - бұл белсенді нарықта белгіленбеген белгіленген немесе анықталатын төлемдері бар туынды емес қаржылық активтер. Бастапқы танудан кейін осындай түрдегі қаржы активтері тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып айқындалатын амортизацияланған құн бойынша бағаланады және оларға құнсыздануға қатысты талаптар қолданылады. Амортизацияланған құн сатып алу кезіндегі дисконттарды немесе сыйлықақыларды, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын комиссияларды немесе шығындарды ескере отырып есептеледі. Тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалану негізінде Амортизация жиынтық табыс туралы жеке есепте қаржылық табыстың құрамына енгізіледі. Құнсыздануға байланысты шығыстар жалпы және әкімшілік шығыстар құрамындағы жиынтық табыс туралы жеке есепте танылады.

Тануды тоқтату

Қаржы активі (немесе қолданылатын жерде – қаржы активінің бір бөлігі немесе ұқсас қаржы активтері тобының бір бөлігі) қаржы жағдайы туралы жеке есепте, егер:

- Активтен ақшалай қаражат ағындарын алу құқықтарының қолданылу мерзімі аяқталды; немесе
- Компания активтен ақшалай қаражат ағындарын алу құқықтарын берді не «транзиттік» келісімге сәйкес алынатын ақшалай қаражат ағындарын үшінші тарапқа толық көлемде және елеулі кідіріссіз төлеу жөнінде міндеттеме қабылдады; және осы ретте не (а) Компания активке қатысты іс жүзінде барлық тәуекелдер мен пайдаларды берді, немесе (б) Компания активке қатысты іс жүзінде барлық тәуекелдер мен пайдаларды бермеген және өзінде де сақтамаған, бірақ осы активке бақылауды берді.

4 Есеп саясатының маңызды ережелері (жалғасы)

Егер Компания активтен ақшалай қаражат ағындарын алу бойынша барлық құқықтарын берсе немесе транзиттік келісім жасаса және осы ретте активке қатысты іс жүзінде барлық тәуекелдер мен пайдаларды бермесе де, өзінде де сақтамаса, сондай-ақ активке бақылауды бермесе, жаңа актив Компания берілген активке қатысуын жалғастыратын дәрежеде танылады. Бұл жағдайда Компания тиісті міндеттемені де мойындайды. Берілген актив және оған сәйкес міндеттеме Компанияда сақталған құқықтар мен міндеттемелерді көрсететін негізде бағаланады.

Берілген актив бойынша кепілдік нысанында жүзеге асырылатын жалғасып жатқан қатысу мына шамалардың ең төмені бойынша танылады: активтің бастапқы баланстық құны немесе Компаниядан төлеу талап етілуі мүмкін ең жоғары сома.

Қаржылық активтердің құнсыздануы

Компания пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын барлық борыштық құралдарға қатысты күтілетін кредиттік залалдарға (КЗЗ) бағалау резервін таниды. КЗЗ келісімшартқа сәйкес келетін ақша ағындары мен компания күткен барлық ақша ағындары арасындағы айырмашылық негізінде есептеледі. Бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені немесе оның шамамен мәнін пайдаланып дисконтталған. Күтілетін ақша ағындарына ұсталған кепілзатты сатудан немесе шарттық шарттардың ажырамас бөлігі болып табылатын кредит сапасын арттырудың басқа тетіктерінен түсетін ақша ағындары жатады.

КЗЗ екі кезеңде танылады. Бастапқы танылған сәттен бастап кредиттік тәуекел айтарлықтай ұлғаймаған қаржы құралдары жағдайында келесі 12 ай ішінде мүмкін болатын дефолттардың салдарынан туындауы мүмкін кредиттік залалдарға қатысты шығындарға бағалау резерві құрылады (12 айлық күтілетін кредиттік залалдар). Бастапқы танылған сәттен бастап кредиттік тәуекел едәуір ұлғайған қаржы құралдары үшін дефолттың басталу мерзімдеріне қарамастан (бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар) осы қаржы құралының қалған қолданылу мерзімі ішінде күтілетін кредиттік залалдарға қатысты залалдарға қатысты бағалау резерві құрылады.

Шарт бойынша сауда және басқа дебиторлық берешек пен активтерге қатысты Компания КЗЗ есептеу кезінде жеңілдетілген тәсілді қолданады. Демек, Компания кредиттік тәуекелдің өзгеруін қадағаламайды және оның орнына әрбір есепті күнге болжамды резервті бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындарға тең сомада шығындар ретінде таниды. Компания қарыз алушыларға тән болжамды факторларды және жалпы экономикалық жағдайларды ескере отырып түзетілген кредиттік шығындардың пайда болуының бұрынғы тәжірибесіне сүйене отырып, бағалау резервтерінің матрицасын пайдаланды.

Қолма-қол ақша және қысқа мерзімді депозиттер

Жеке қаржылық есеп берудегі ақша қаражаттары мен қысқа мерзімді депозиттерге банктер мен кассалардағы ақша қаражаттары және өтеу мерзімі 3 ай немесе одан аз қысқа мерзімді жоғары өтімді депозиттер кіреді, олар белгілі ақша қаражаттарына оңай айырбасталады және құнның өзгеру қаупі аз.

Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы Жеке есептің мақсаттары үшін ақша қаражаттары мен олардың баламалары өтелмеген банктік овердрафттарды шегергендегі жоғарыдағы анықтамаға сәйкес қолма-қол ақшадан және қысқа мерзімді депозиттерден тұрады, өйткені олар компанияның қолма-қол ақшаны басқару қызметінің ажырамас бөлігі болып саналады. Есепті күннен кейін кемінде 12 (он екі) ай ішінде пайдалануға шектелген қалдықтар айналымнан тыс активтер құрамындағы жеке баппен бөлінген.

Қаржы міндеттемелері

Бастапқы тану және бағалау

9 ХҚЕС (IFRS) қаржылық міндеттемелер тиісінше тиімді хеджирлеу кезінде хеджирлеу құралдары ретінде анықталған пайда немесе залал, кредиттер мен қарыздар, кредиторлық берешек немесе туынды құралдар арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер ретінде жіктеледі. Компания өзінің қаржылық міндеттемелерін бастапқы тану кезінде жіктейді.

Барлық қаржылық міндеттемелер бастапқыда мәміле бойынша оларға тікелей қатысты шығындарды шегергенде (кредиттер, қарыздар және кредиторлық берешек жағдайында) әділ құны бойынша танылады.

Компанияның қаржылық міндеттемелеріне сауда және басқа кредиторлық берешек, жалдау міндеттемелері жатады.

4 Есеп саясатының маңызды ережелері (жалғасы)

Кейінгі бағалау

Қаржылық міндеттемелерді кейінгі бағалау олардың жіктелуіне байланысты:

Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша қайта бағаланатын қаржылық міндеттемелер

«Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша қайта бағаланатын қаржылық міндеттемелер» санатына саудаға арналған қаржылық міндеттемелер және пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бастапқы қайта бағаланатын деп танылған кезде айқындалған қаржылық міндеттемелер жатады.

Саудаға арналған міндеттемелер бойынша пайда немесе залал жиынтық табыс туралы жеке есепте танылады.

Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша қайта бағаланатын ретінде бастапқы танылған кезде айқындалған қаржылық міндеттемелер бастапқы тану күніне және тек 9 ХҚЕС (IFRS) критерийлері сақталған жағдайда ғана осы санатқа жатады. Компанияның өз қалауы бойынша пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелері жоқ.

Тануды тоқтату

Қаржылық жағдай туралы жеке есепте қаржылық міндеттемені тану, егер міндеттеме өтелсе, күші жойылса немесе оның қолданылу мерзімі аяқталса, тоқтатылады.

Егер қолда бар қаржылық міндеттеме айтарлықтай өзгеше шарттарда сол кредитор алдындағы басқа міндеттемемен ауыстырылса немесе қолда бар міндеттеменің шарттары айтарлықтай өзгерген болса, мұндай ауыстыру немесе өзгерістер бастапқы міндеттемені тануды тоқтату және жаңа міндеттемені тануды бастау ретінде ескеріледі, ал олардың баланстық құнындағы айырма жиынтық табыс туралы жеке есепте танылады.

Қаржы құралдарын өзара есепке алу

Қаржылық жағдай туралы жеке есепте тек таза сальдо көрсетіле отырып, қаржылық активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу, егер:

- Өзара есеп айырысуға заңды түрде бекітілген құқық бар; және
- Таза сома негізінде өтеуді жүзеге асыру немесе міндеттемені реттеумен бір уақытта активті іске асыру ниеті бар.

Қаржы құралдарының әділ құны

Сауда-саттық әр есепті күнге белсенді нарықтарда жүзеге асырылатын қаржы құралдарының әділ құны мәміле бойынша шығындарды шегермей, нарықтық баға белгілеулерге немесе дилерлердің баға белгілеулеріне (ұзақ позициялар үшін сатып алуға арналған баға белгілеулер және қысқа позициялар үшін сатуға арналған баға белгілеулер) сүйене отырып айқындалады.

Сауда-саттық белсенді нарықта жүзеге асырылмайтын қаржы құралдары үшін әділ құн бағалаудың тиісті әдістемелерін қолдану жолымен айқындалады. Мұндай әдістемелер жақында коммерциялық негізде жүргізілген мәмілелердің бағаларын пайдалануды, ұқсас құралдардың ағымдағы әділ құнын пайдалануды қамтуы мүмкін; дисконтталған ақша ағындарын талдау немесе бағалаудың басқа модельдері.

Әділ құн бойынша жеке қаржылық есептілікте бағаланатын немесе әділ құны жеке қаржылық есептілікте ашылатын барлық активтер мен міндеттемелер жалпы әділ құнды бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер негізінде төменде сипатталған әділ құн иерархиясы шеңберінде жіктеледі:

- 1-деңгей - бірдей активтер немесе міндеттемелер үшін белсенді нарықтардың баға белгілемілері (түзетілмейтін) ;
- 2-деңгей - иерархияның ең төменгі деңгейіне жататын әділ құнды бағалау үшін маңызды бастапқы деректер нарықта тікелей немесе жанама түрде байқалатын бағалау модельдері;
- 3-деңгей - әділ құнды бағалау үшін маңызды иерархияның ең төменгі деңгейіне жататын бастапқы деректер нарықта байқалмайтын бағалау модельдері.

4 Есеп саясатының маңызды ережелері (жалғасы)

Жеке қаржылық есептілікте қайталанатын негізде қайта бағаланатын активтер мен міндеттемелер жағдайында Компания әр есепті кезеңнің соңына жіктеуді (жалпы әділ құнды бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер негізінде) қайта талдай отырып, оларды иерархия деңгейлері арасында аудару қажеттілігін анықтайды.

Резервтер

Егер компанияның өткен оқиғадан туындаған ағымдағы міндеттемесі (заңды немесе тәжірибеден туындайтын) болса, осы міндеттемені өтеу үшін қажет болатын экономикалық пайданың кетуі ықтимал болса және осындай міндеттеменің сомасына сенімді баға алынуы мүмкін болса, резервтер танылады. Егер Компания резервтердің бір бөлігін немесе барлығын, мысалы, сақтандыру шарты бойынша өтеуді көзден өткізсе, алайда өтемақы алу күмән тудырмаған жағдайда ғана өтемақы жеке актив ретінде танылады.

Егер ақшаның уақытша құнының әсері айтарлықтай болса, резервтер салық салынғанға дейінгі ағымдағы мөлшерлеме бойынша дисконтталады, бұл қажет болған жағдайда белгілі бір міндеттемеге тән тәуекелдерді көрсетеді.

Егер дисконттау қолданылса, уақыт өте келе резервтің ұлғаюы қаржылық шығын ретінде танылады.

Кірістерді және шығыстарды тану

Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім

Компанияның қызметі жүктерді тасымалдау қызметтерін, сервистік Флот қызметтерін, сондай-ақ тасымалдауды басқару қызметтерін көрсетумен байланысты. Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім компанияның экономикалық пайда алу ықтималдығы бар дәрежеде танылады және төлемді жүзеге асыру уақытына қарамастан табыс сомасы сенімді бағалануы мүмкін. Түсім шартта айқындалған төлем шарттарын ескере отырып және салықтарды немесе баждарды шегергенде алынған немесе алынуға жататын сыйақының әділ құны бойынша бағаланады. Компания өзінің директор немесе агент ретінде әрекет ететіндігін анықтау мақсатында белгілі бір критерийлерге сәйкес кіріс алуды көздейтін жасалған шарттарды талдайды. Компания барлық осындай шарттар бойынша директор ретінде әрекет етеді деген қорытындыға келді.

Компания жеке көрсетілетін немесе кешенді шартқа енгізілетін жүктерді тасымалдау, сервистік Флот және тасымалдауды басқару қызметтерін көрсетеді. Компания шарт бойынша ұсынылуы тиіс қызметтердің жалпы көлеміндегі нақты көрсетілген қызметтердің үлесіне пропорционалды бағаланатын нақты операцияның аяқталу дәрежесіне сүйене отырып, осы қызметтерге қатысты кірісті таниды, өйткені сатып алушы компания ұсынатын пайданы бір уақытта алады және тұтынады.

Компания мәміле бойынша барлық тараптар қабылдаған және келіскен жүк көлеміне және Компания мен жалға алушылар арасындағы шарттарда белгіленген белгіленген тарифтерге сүйене отырып, тасымалдау жөніндегі қызметтерді орындау фактісі бойынша шикі мұнайды және басқа да тауарларды тасымалдау жөніндегі қызметтерді көрсетуден түсетін түсімді таниды.

Сатып алушылармен жасалған шарттардағы жалдау элементі

Компания өзінің заңды нысаны бойынша жалдау шарты болып табылмайтын, бірақ төлем немесе бірқатар төлемдер үшін активті пайдалану құқығын беретін бір немесе бірнеше өзара байланысты операцияларды қамтитын келісімдер жасай алады. Компания мұндай құқықты басқа ұйымға байланысты қызметтермен бірге пайдалануға бере алады.

Компания барлық элементтердің салыстырмалы әділ құнына сүйене отырып, жалдау элементіне қатысты және Келісімнің басқа элементтеріне қатысты төлемдерді бөледі.

Қаржыландырудың маңызды құрамдас бөлігі

Әдетте, Компания сатып алушылардан қысқа мерзімді аванстық төлемдер алады. 15 ХҚЕС (IFRS) көзделген практикалық сипаттағы оңайлатуды пайдалану нәтижесінде, егер шарт жасасу сәтінде ол уәде етілген тауарды немесе қызметті сатып алушыға беру мен сатып алушының осындай тауарды немесе қызметті төлеуі арасындағы кезең бір жылдан аспайтын кезеңді күтсе, компания қаржыландырудың елеулі құрамдас бөлігінің ықпалын ескере отырып, өтеудің уәде етілген сомасын түзетпейді.

4 Есеп саясатының маңызды ережелері (жалғасы)

Сондай-ақ, Компания тасымалдауды басқару қызметтерін көрсеткен жағдайда сатып алушылардан ұзақ мерзімді аванстық төлемдер алды. Қаржыландырудың елеулі құрамдас бөлігін көрсету үшін мұндай шарттар бойынша мәміленің бағасы шарт жасасу сәтінде компания мен оның сатып алушылары арасындағы қаржыландырудың жекелеген операциясы үшін қолданылатын мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталады.

Сауда дебиторлық берешек

Сауда дебиторлық берешек Компанияның өтеуді алу құқығын білдіреді, бұл құқық сөзсіз болып табылады (яғни мұндай өтеу төленуге жататын сәттің басталуы тек уақыттың өтуіне ғана байланысты).

Шарт бойынша активтер

Шарт бойынша Актив ұйымның сатып алушыға берілген тауарларға немесе қызметтерге айырбастау үшін өтемақы алу құқығы болып табылады. Егер Компания тауарларды немесе қызметтерді сатып алушыға сатып алушы өтемақы төлегенге дейін немесе өтем төленуге жататын сәтке дейін берсе, онда шартты болып табылатын алынған өтеме қатысты шарт бойынша актив танылады.

Шарт бойынша міндеттеме

Шарт бойынша міндеттеме - бұл сатып алушыдан Компания өтемақы алған (немесе өтеуге жататын) тауарларды немесе қызметтерді сатып алушыға беру міндеті. Егер сатып алушы өтемақы төлесе Компания тауарды немесе қызметті сатып алушыға бермес бұрын, шарт бойынша міндеттеме төлем жүзеге асырылған сәтте немесе төлем төленуге жататын сәтте (бұрын болған жағдайға байланысты) танылады. Шарт бойынша міндеттемелер Компания шарт бойынша өз міндеттерін орындаған кезде кіріс ретінде танылады.

Шығыстар

Шығыстар олардың төленуіне тәуелсіз тиісті тауарларды немесе көрсетілетін қызметтерді нақты алған сәтте есепке алынады және олар жататын кезеңдегі жеке қаржылық есептілікте көрсетіледі.

5 Маңызды есептік пайымдаулар мен болжамдар

Компанияның жеке қаржылық есептілігін дайындау оның басшылығынан пайымдаулар шығаруды және есептілікте ұсынылатын кірістердің, шығыстардың, активтер мен міндеттемелердің сомаларына әсер ететін бағалаулар мен болжамдарды анықтауды, сондай-ақ осы баптар мен шартты міндеттемелер туралы ақпаратты ашуды талап етеді. Осы болжамдар мен бағалауларға қатысты белгісіздік болашақта осындай болжамдар мен бағалаулар қабылданатын активтердің немесе міндеттемелердің баланстық құнына елеулі түзетулер енгізуді талап етуі мүмкін нәтижелерге әкелуі мүмкін.

Компанияның есеп саясатын қолдану барысында басшылық жеке қаржылық есептілікте танылған сомаларға едәуір әсер ететін келесі пайымдауларды қолданды:

Негізгі құралдарды пайдалы пайдалану мерзімі

Компания негізгі құралдардың пайдалы қызмет ету мерзімдерін ұқсас активтерге қатысты қолда бар тәжірибеге негізделген кәсіби пайымдауды қолдана отырып бағалады. Осы активтермен байланысты болашақ экономикалық пайдалар негізінен оларды пайдалану нәтижесінде алынатын болады. Алайда техникалық немесе коммерциялық тұрғыдан ескіру, сондай-ақ жабдықтың тозуы сияқты басқа факторлар бұл активтермен байланысты экономикалық пайдалардың азаюына жиі әкеледі. Басшылық негізгі құралдардың қалған пайдалы қызмет ету мерзімін активтердің ағымдағы техникалық жағдайына сүйене отырып және осы активтер Компанияға экономикалық пайдалар әкелетін болжамды кезеңді ескере отырып бағалайды. Бұл ретте мынадай негізгі факторлар назарға алынады: (а) активтерді пайдаланудың күтілетін мерзімі; (б) активтердің күтілетін физикалық тозуы, ол пайдалану сипаттамаларына және техникалық қызмет көрсету регламентіне байланысты; және (с) нарықтық жағдайлардың өзгеруі нәтижесінде технологиялық және коммерциялық тұрғыдан активтердің моральдық тозуы.

Егер активтердің пайдалы қызмет ету мерзімдері жөніндегі есептік бағалаулар басшылықтың бағалауларынан 10% өзгеше болған жағдайда, 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін амортизация сомасы 228 141 мың теңгеге ұлғаюы немесе 210 813 мың теңгеге азаюы мүмкін еді (2024 жыл: 246 472 мың теңгеге ұлғаюы / 185 847 мың теңгеге азаюы).

5 Маңызды есептік пайымдаулар мен болжамдар (жалғасы)

Айналымнан тыс активтердің құнсыздануы

Әрбір есепті күнге Компания активтердің ықтимал құнсыздану белгілерінің бар-жоғын анықтайды. Мұндай белгілер болған жағдайда, сондай-ақ жағдайлар активтің баланстық құны құнсыздануы мүмкін екенін көрсеткен кезде, Компания активтің өтелетін сомасын бағалауды жүргізеді. Құнсыздану индикаторларын талдау барысында Компания, өзге факторлармен қатар, Каспий теңізінде мұнай мен жүктерді тасымалдауға, сондай-ақ сүйреткіш кемелер мен баржаларды жалға алуға деген сұранысты ескереді.

Басшылық 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның негізгі құралдарының (көлік құралдары – теңіз кемелері, ғимараттар) және инвестициялық жылжымайтын мүлкінің құнсыздануына тестілеу жүргізді.

Компания бұрын есептелген құнсыздану резерві ішінара қалпына келтірілуі тиіс екенін көрсететін индикаторлар анықталған активтер бойынша, сондай-ақ жекелеген активтерде әлеуетті құнсыздану белгілері пайда болған активтер бойынша құнсыздануға тестілеу жүргізді. Компания аталған активтерді төмендегі ақшалай қаражатты өндіретін бірліктерге бөлді:

- Негізгі құралдар – «Түркістан» құрғақ жүк кемесі.

«Түркістан» құрғақ жүк кемесі

Өтелетін құн компанияның қаржылық жоспарларына негізделген болжамды ақша ағындары негізінде активтерді пайдалану құнын есептеу арқылы анықталды. Болжалды ақша ағындары кеменің 2032 жылға дейінгі пайдалы қызмет мерзіміне анықталды. Болжамды ақша ағындары құрғақ жүк тасымалының тұрақтылығын көрсету үшін есептелген. АҚШ долларындағы ақша ағындарын дисконттау үшін болжамды ақша ағындарына қолданылатын дисконттау мөлшерлемесі 12,1% құрады. Болжалды кезеңдегі ақша ағындары инфляция бағасының күтілетін өзгерістерін ескере отырып көрсетілді. Жүргізілген талдау нәтижесінде "Түркістан" құрғақ жүкінің өтелетін сомасы оның баланстық құнынан 173,441 мың теңгеге төмен болып шықты.

«Түркістан» құрғақ жүк кемесі бойынша жүктерді тасымалдау көлемін 10% мөлшерінде төмендету баланстық құнның өтелетіннен асып кетуіне және құнсызданудан 414,781 мың теңге сомасында қосымша шығынға әкеп соғады.

«Бүркіт» және «Сұңқар» контейнер кемелері

2025 жылы контейнерлерді тасымалдау көлемінің ұлғаюына байланысты компания кемелердің өтелетін сомасын қайта бағалау жүргізді.

Өтелетін құн компанияның қаржылық жоспарларына негізделген болжамды ақша ағындары негізінде активтерді пайдалану құнын есептеу арқылы анықталды. Болжалды ақша ағындары кеменің 2033 жылға дейінгі пайдалы қызмет мерзіміне анықталды. Болжалды ақша ағындары контейнерлік тасымалдаудың тұрақтылығын көрсету үшін есептелген. АҚШ долларындағы ақша ағындарын дисконттау үшін болжамды ақша ағындарына қолданылатын дисконттау мөлшерлемесі 12,1% құрады. Болжалды кезеңдегі ақша ағындары инфляция бағасының күтілетін өзгерістерін ескере отырып көрсетілді. Жүргізілген талдау нәтижесінде өтелетін сома баланстық құннан асып түсетіні анықталды. Сондықтан Бүркіт пен Сұңқардың құнсыздануынан бұрын танылған шығын тиісінше 2,567,200 мың теңге және 601,242 мың теңге сомасында қалпына келтірілді

6 Негізгі құралдар

2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы негізгі құралдар қозғалысы келесідей ұсынылған:

Мың теңгеде	Жер	Ғимарат	Машина және жабдықтар	Көлік құралдары	Бақасы	Аяқталмаған құрылыс	Жиынды
Бастапқы құны	2,362	1,126,424	243,151	54,178,747	274,109	—	55,824,793
	—	—	112,754	1,081,188	58,416	563,353	1,815,711
	—	(56)	—	—	(924)	—	(980)
	—	—	—	561,455	1,898	(563,353)	—
2024 ж. 31 желтоқсанға	2,362	1,126,368	355,905	55,821,390	333,499	—	57,639,524
	—	—	80,619	2,806,499	32,402	160,821	3,080,341
	—	—	—	—	(25,450)	—	(25,450)
	—	—	6,500	150,021	—	(156,521)	—
2025 ж. 31 желтоқсанға	2,362	1,126,368	443,024	58,777,910	340,451	4,300	60,694,415
	—	(813,724)	(59,299)	(39,324,574)	(228,056)	—	(40,425,653)
	—	(8,641)	(32,695)	(2,073,877)	(16,072)	—	(2,131,285)
	—	56	—	—	908	—	964
Амортизация және құнсыздану	—	—	—	(2,200,990)	—	—	(2,200,990)
	—	(8,641)	(32,695)	(2,073,877)	(16,072)	—	(2,131,285)
	—	—	—	—	908	—	964
	—	—	—	(2,200,990)	—	—	(2,200,990)
2024 жылғы 1 қаңтарға	—	(813,724)	(59,299)	(39,324,574)	(228,056)	—	(40,425,653)
	—	(8,641)	(32,695)	(2,073,877)	(16,072)	—	(2,131,285)
	—	56	—	—	908	—	964
	—	—	—	(2,200,990)	—	—	(2,200,990)
Есептеулер	—	(8,643)	(43,313)	(2,110,422)	(23,728)	—	(2,186,106)
	—	—	—	—	25,450	—	25,450
	—	—	—	2,995,001	—	—	2,995,001
	—	—	—	—	—	—	—
2024 ж. 31 желтоқсанға	—	(822,309)	(91,994)	(43,599,441)	(243,220)	—	(44,756,964)
	—	(8,643)	(43,313)	(2,110,422)	(23,728)	—	(2,186,106)
	—	—	—	—	25,450	—	25,450
	—	—	—	2,995,001	—	—	2,995,001
2025 ж. 31 желтоқсанға	—	(830,952)	(135,307)	(42,714,862)	(241,498)	—	(43,922,619)
	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—
Қалдық құны	2,362	304,059	263,911	12,221,949	90,279	4,300	12,882,560
	2,362	295,416	307,717	16,063,048	98,953	—	16,771,796
	2024 ж. 31 желтоқсанға	2024 ж. 31 желтоқсанға	2024 ж. 31 желтоқсанға	2024 ж. 31 желтоқсанға	2024 ж. 31 желтоқсанға	2024 ж. 31 желтоқсанға	2024 ж. 31 желтоқсанға
	2025 ж. 31 желтоқсанға	2025 ж. 31 желтоқсанға	2025 ж. 31 желтоқсанға	2025 ж. 31 желтоқсанға	2025 ж. 31 желтоқсанға	2025 ж. 31 желтоқсанға	2025 ж. 31 желтоқсанға

Компания кеңсе ғимаратының бір бөлігін пайдаланады, оның қалдық құны 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өз қажеттіліктері үшін 250,602 мың теңгені құрайды (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 258,111 мың теңге).

«ҚАЗАҚТЕҢІЗКӨЛІКФЛОТЫ» ҰЛТТЫҚ ТЕҢІЗ КЕМЕ ҚАТЫНАСЫ КОМПАНИЯСЫ» ЖШС
2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жекелеген қаржылық есептілікке ескертпелер

6 Негізгі құралдар (жалғасы)

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық құны 431,102 мың теңгені (2024 жыл: 443,472 мың теңге) құрайтын ғимараттың бір бөлігін компания байланысты тараптарға жалға береді. Ғимараттың бұл бөлігін компания 2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша инвестициялық жылжымайтын мүлік ретінде жіктеді.

2025 жылы компания негізгі құралдардың (теңіз кемелерінің) құнсыздануына тест жүргізді. Құнсыздануға арналған тест нәтижесінде негізгі құралдар 173,441 мың теңгеге (2024 жылы: 2,200,990 мың теңге) құнсызданған, сондай-ақ құнсызданудан бұрын танылған шығындар 3,168,442 мың теңгеге қалпына келтірілген (5-ескертпе).

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша толық амортизацияланған, бірақ әлі де негізгі құралдарды пайдаланудағы құны 164,404 мың теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 186,336 мың теңге).

7 Қауымдастырылған ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар

Қауымдастырылған ұйымдарға иеестіциялар

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Маңғыстау облысының кеме жөндеу зауыты» ЖШС инвестициясының баланстық құны өткен кезеңдердегі шығындарды мойындауға байланысты нөлге тең.

Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар

2023 жылғы 13 ақпанда Компания «International Maritime Investments Ltd» компаниясымен бірлесіп «Астана» халықаралық қаржы орталығының аумағында «Casplan Integrated Maritime Solutions Ltd» жауапкершілігі шектеулі серіктестігін (бұдан әрі – CIMS) құрды және CIMS-тің жарғылық капиталындағы 49% қатысу үлесі үшін 7 071 767 мың теңге мөлшерінде ақша қаражатын инвестициялады. Құрылған компанияның негізгі қызметі теңіз және жағалаудағы жүк тасымалы болып табылады. Компания «International Maritime Investments Ltd» компаниясымен (CIMS-тің екінші қатысушысы) бірлесіп CIMS-ті бақылайды, өйткені маңызды қызметке қатысты барлық шешімдер бірлесіп қабылданады. Компанияның CIMS-ке қатысуы жеке қаржылық есептілікте үлестік қатысу әдісін қолдану арқылы есепке алынады.

Төменде ХҚЕС сәйкес оның қаржылық есептілігіне негізделген бірлескен кәсіпорын туралы жалпыланған қаржылық ақпарат, сондай-ақ осы ақпаратты жеке қаржылық есептіліктегі инвестицияның баланстық құнымен салыстыру келтірілген:

CIMS қаржылық жағдайы туралы жалпыланған есеп:

Мың теңге	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	1,052,428	884,619
Сауда және басқа дебиторлық берешек	272,632	174,736
Қорлар	414,692	303,941
Негізгі құралдар	13,712,185	14,052,106
Басқа қысқа мерзімді активтер	918,038	642,755
Сауда кредиторлық берешек	(197,950)	(164,677)
Басқа қысқа мерзімді міндеттемелер	(157,834)	(160,277)
Кейінге қалдырылған салық активтері	(424,870)	(254,931)
Жеке капитал	15,589,321	15,478,272
Компанияның меншікті капиталдағы үлесі – 49%	7,638,767	7,584,353
Компанияның инвестицияларының баланстық құны	7,638,767	7,584,353

7 Қауымдастырылған ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар (жалғасы)

CIMS кірісі немесе шығыны туралы жалпыланған есеп:

Мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Түсім	5,868,401	5,244,936
Құны	(4,159,835)	(3,856,123)
Өкімшілік шығыстар	(387,867)	(353,339)
Қаржылық кірістер	24,323	8,349
Бағамдық айырмашылық, таза	(64,035)	81,811
Басқа кіріс	11,621	43,159
Салық салғанға дейінгі пайда	1,292,608	1,168,793
Пайда салығы бойынша шығыс	(181,559)	(221,227)
Кезеңдегі пайда	1,111,049	947,566
Компанияның кезеңдегі пайдадағы үлесі	544,414	464,307

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде CIMS Компанияға 490,000 мың теңге сомасында дивидендтер жариялады және төледі (2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін - 0 теңге).

8 Сауда және басқа дебиторлық берешек

2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда және басқа дебиторлық берешек келесідей ұсынылған:

Мың теңге	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Сауда дебиторлық берешек	3,139,827	3,734,858
Басқа дебиторлық берешек	13	87
Минус: күтілетін кредиттік залалдар үшін бағалау резерві	(812,082)	(770,439)
	2,327,758	2,964,506

Сауда-саттық дебиторлық берешегі 15 ХҚЕС (IFRS) сәйкес сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша кірісті тану нәтижесінде пайда болды.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда және өзге де дебиторлық берешек мынадай валюталарда көрсетіледі:

Мың теңге	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
АҚШ доллары	1,540,034	2,062,821
Теңге	787,724	901,685
	2,327,758	2,964,506

Дебиторлық берешектің орташа өтеу мерзімі шамамен 30 күнді құрайды. 2025 және 2024 жылдары төленбеген қалдықтар бойынша пайыздар есептелмеді.

8 Сауда және басқа дебиторлық берешек (жалғасы)

Күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резервіндегі өзгерістер келесідей:

Мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
1 қаңтарға күтілетін кредиттік залалдар үшін бағалау резерві	770,439	1,595,961
Бір жылға есептеу	74,389	80,271
Есептен шығару	(2,300)	(1,122,846)
Бағамдық айырмашылық	(30,446)	217,053
31 желтоқсанға күтілетін кредиттік залалдар үшін бағалау резерві	812,082	770,439

Әрі қарай сауда және басқа дебиторлық берешек мерзімдері бойынша талдау жасалады:

Мың теңге	Ағымдағы	Төлем мерзімін кешіктіру				Жиыны
		31-60 күн	61-90 күн	91-120 күн	120 күннен артық	
2025 жылғы 31 желтоқсан						
Күтілетін кредиттік залалдардың пайызы	0,03%	0,16%	0,26%	12,53%	68,73%	-
Дефолт кезіндегі есептелген жалпы баланстық құн	1,452,364	257,960	154,303	116,654	1,158,559	3,139,840
Күтілетін кредиттік залалдар	379	421	404	14,619	796,259	812,082

Мың теңге	Ағымдағы	Төлем мерзімін кешіктіру				Жиыны
		31-60 күн	61-90 күн	91-120 күн	120 күннен артық	
2024 жылғы 31 желтоқсан						
Күтілетін кредиттік залалдардың пайызы	0,00%	0,45%	0,89%	0,00%	74,10%	-
Дефолт кезіндегі есептелген жалпы баланстық құн	2,095,935	302,194	302,513	117	1,034,186	3,734,945
Күтілетін кредиттік залалдар	75	1,373	2,703	0	766,288	770,439

9 Басқа айналымдағы активтер

2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа ағымдағы активтер келесідей ұсынылды:

Мың теңге	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Өтелетін ҚҚС	3,048,528	2,118,345
Болашақ кезеңдердің шығындары	121,057	102,619
Берілген аванстар	114,418	86,962
Басқа салықтар бойынша алдын ала төлем	103,056	76,069
Қызметкерлердің берешегі	5,405	7,122
Өтелетін ҚҚС	3,392,464	2,391,117

Өтелетін ҚҚС

Компания өтелетін соманы және осы өтемақы орын алуы мүмкін кезеңді бағалау кезінде пайымдауды қолдана отырып, ҚҚС-ты өтеу мүмкіндігін бағалайды. ҚҚС өтемақысын бағалау кезінде компанияның тарихи және болжамды қызметі ескеріледі. Түзетулерге қажеттілік экономикадағы, саладағы немесе қаржылық есептілікте көрсетілген өтелетін сомаға әсер ететін компанияның ерекше сипаттамаларындағы өзгерістерге байланысты туындауы мүмкін. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өтеуге күмәнді ҚҚС бойынша резервтер құрылған жоқ. Өтеуге ҚҚС-тың барлық сомасы 1 (бір) жылдан аспайтын кезеңде өтеледі деп күтілуде.

10 Ақша қаражаты және оның баламасы

2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаттары мен олардың баламалары келесідей ұсынылған:

Мың теңге	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Банктегі АҚШ долларындағы ақша қаражаты	9,758,056	9,270,454
Банктегі теңгедегі ақша қаражаты	1,043,352	558,973
Банктегі басқа шетел валютасындағы ақша қаражаты	31,322	38,020
Банктегі еуроға ақша қаражаты	16,366	626
	10,849,096	9,868,073

Қысқа мерзімді депозиттер компанияның ақшалай қажеттіліктеріне байланысты әр түрлі мерзімге (бір күннен үш айға дейін) орналастырылады. Мұндай депозиттерге қысқа мерзімді депозиттер үшін тиісті мөлшерлемелер бойынша пайыздар есептеледі. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қысқа мерзімді депозиттер бойынша сыйақы мөлшерлемесі АҚШ долларында 0.6%-дан 4.0%-ға дейін, теңгеде 11.0%-дан 17.0%-ға дейін өзгерді (2024 жылғы: АҚШ долларында 3%-дан 4%-ға дейін, теңгеде 11%-дан 15.05%-ға дейін).

Ақшалай қаражатқа және олардың баламаларына есептелген пайыздық кірістер 2025 жылы 330,370 мың теңгені құрады (2024 жылы: 173,251 мың теңге).

11 Жарғылық капитал

2025 жылдың 31 желтоқсанында және 2024 жылы жарғылық капитал толығымен төленді және келесідей ұсынылды:

Мың теңге	Иелік үлесі, %	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
ҚМГ ҰК	100%	18,625,721	18,625,721
	100%	18,625,721	18,625,721

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Компания бас компанияға 9,000,000 мың теңге сомасында дивидендтер жариялады және төледі (2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін - 7,360,000 мың теңге).

12 Сауда және басқа кредиторлық берешек

2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда және басқа кредиторлық берешек келесідей ұсынылған:

Мың теңге	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Тауарлар мен қызметтер үшін сауда кредиторлық берешек	1,606,126	910,885
	1,606,126	910,885

2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда кредиторлық берешегі мынадай валюталарда көрсетіледі:

Мың теңге	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Теңге	1,233,239	636,174
АҚШ доллары	348,993	273,417
Еуро	22,736	403
Рубль	1,158	891
	1,606,126	910,885

13 Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім

31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы кірістер келесідей:

Мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Қызметтердің түрі		
Шикі мұнайды тасымалдаудан түскен түсім	15,541,390	14,703,871
Контейнерлер мен құрғақ жүктерді тасымалдау	7,721,953	6,622,117
Мұнай/жүктерді тасымалдау кезіндегі Демерредж	630,540	354,852
Техникалық менеджмент	592,930	509,406
Басқалары	6,616	12,495
	24,493,429	22,202,741

Шикі мұнайды тасымалдаудан түскен түсім Каспий теңізінде теңіз көлігі қызметтерін көрсетумен байланысты. Бұл қызметтің негізгі тұтынушылары 2025 жылы SOCAR MIDSTREAM OPERATIONS LLC және DeltaTrans Logistics FZCO болды.

Мұнайды/жүктерді тасымалдау кезіндегі демерреджден түсетін түсім – шартта белгіленген нормативтік уақыттан тыс тиеу және түсіру порттарында кемеңің тұрып қалуы үшін жалдаушыдан алынатын өтемақы.

Контейнерлер мен құрғақ жүктерді тасымалдаудан түскен түсім Каспий теңізіндегі маршруттар бойынша «Барыс», «Сұңқар», «Бүркіт», «Түркістан» және «Бекет-Ата» кемелерімен тасымалданады.

Техникалық менеджменттен түсетін түсімге Лива және Тараз кемелеріне техникалық қызмет көрсету және жабдықтау кіреді.

Техникалық менеджменттен түсетін түсімді қоспағанда, Компанияның барлық қызметтері бойынша сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім белгілі бір уақытта танылады. Шикі мұнайды, контейнерлерді және құрғақ жүктерді тасымалдау және экспедициялау жөніндегі қызметтерді ұсынудан түскен түсім мәміле бойынша барлық тараптар қабылдаған және келіскен көлемге және Компания мен жалға алушылар арасындағы шарттарда белгіленген белгіленген тарифтерге сүйене отырып, тасымалдау жөніндегі қызметтерді орындау фактісі бойынша танылады. 2025 жыл ішінде Компания шарт бойынша міндеттемелер құрамына енгізілген сомаларға қатысты түсімді мойындамады (2024 жыл: 0 теңге).

14 Көрсетілген қызметтердің өзіндік құны

31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде көрсетілген қызметтердің өзіндік құны қызмет түрлері бойынша келесідей ұсынылған:

Мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Шикі мұнайды тасымалдау	13,247,814	11,791,722
Жүктерді тасымалдау	4,583,573	3,398,237
Құрғақ жүктерді пайдалану бойынша шығыстар	1,822,028	2,701,939
Техникалық менеджмент қызметтері	539,616	434,788
Буксирлер мен баржаларды жалға алу шығындары	451,960	614,137
Инвестициялық жылжымайтын мүлікке техникалық қызмет көрсету	172,580	147,317
Мұнай/жүктерді тасымалдау кезіндегі демерредж	117,095	73,554
Сервистік Флот бойынша шығыстар	-	144,933
Экспедиция	-	1,013
Басқалары	37,897	15,462
	20,972,563	19,323,102

14 Көрсетілген қызметтердің өзіндік құны (жалғасы)

31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде көрсетілген қызметтердің өзіндік құны шығындардың негізгі элементтері бойынша келесідей ұсынылған:

Мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Флотты жалға алу	5,827,952	5,171,382
Кемелерге техникалық қызмет көрсету және басқару	5,159,326	4,588,157
Отын және басқа материалдар	3,276,638	3,210,933
Порттық алымдар	2,444,748	2,298,111
Тозу және амортизация	2,178,244	2,126,401
Еңбекақы және оған байланысты салықтар	784,855	659,258
Сақтандыру шығындары	515,478	562,809
Кемелерді агенттік қызмет көрсету	220,089	191,118
Пайдаға салынатын салықты қоспағанда, өзге де салықтар	191,124	103,423
Инвестициялық жылжымайтын мүлікке техникалық қызмет көрсету	144,901	119,527
Сүйрету қызметтері	46,617	35,553
Басқалары	182,591	256,430

	20,972,563	19,323,102
--	------------	------------

15 Жалпы және әкімшілік шығыстар

31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы жалпы және әкімшілік шығындар келесідей:

Мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Жалақы және тиісті салықтар	1,288,756	1,119,577
Сыйлықақылар бойынша резерв	114,672	91,319
Иссапар шығындары	108,276	121,530
Жөндеу және техникалық қызмет көрсету	106,287	88,572
Кәсіби қызметтер	103,734	40,816
ҚТС-тан басқа салықтар	80,486	–
Күтілетін кредиттік залалдар үшін резервті есептеу	74,389	75,757
Мүшелік жарналар	53,400	28,969
Тозу және амортизация	31,256	30,395
Тренингтер	25,928	27,123
Әлеуметтік шығындар	22,652	29,159
Жалға алу	20,916	25,909
Басқалары	129,723	(82,486)

	2,160,475	1,596,640
--	-----------	-----------

16 Пайда салығы бойынша шығыстар

31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы табыс салығы бойынша шығындар келесідей:

Мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыс	2,715,712	1,917,694
Алдыңғы кезеңдердегі ағымдағы табыс салығын түзету	874	(3,737)
Кейінге қалдырылған салық бойынша шығыстар/(үнемдеу)	801,608	(112,294)

	3,518,194	1,801,663
--	-----------	-----------

16 Табыс салығы бойынша шығыстар (жалғасы)

Төменде 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы табыс салығы бойынша шығындарды үнемдей отырып, ресми табыс салығы мөлшерлемесі бойынша салыққа дейінгі пайдаға қолданылатын табыс салығы бойынша шығыстарды салыстыру берілген:

Мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Салық салғанға дейінгі пайда Салықтың нормативті мөлшерлемесі	15,099,684 20%	16,193,126 20%
Ресми мөлшерлеме бойынша пайда салығы бойынша шығыстар	3,019,937	3,238,625
Жеңілдікті салық салынатын елдерде тіркелген еншілес кәсіпорындардың пайдасы	2,715,712	1,917,695
Халықаралық кеме тізілімінде тіркелген кемелер бойынша босатылған кірістер мен шығыстар	(403,000)	(407,523)
Дивидендтер бойынша кіріс	(1,850,454)	(2,822,020)
Бірлескен кәсіпорынға қатысудан түскен пайданың үлесі	(108,883)	(92,861)
Алдыңғы кезеңдердегі ағымдағы табыс салығын түзету	874	(3,737)
Басқа тұрақты айырмашылықтар	144,008	(28,516)
Пайда салығы бойынша шығыстар	3,518,194	1,801,663

31 желтоқсанда аяқталған жылдарға кейінге қалдырылған салық қозғалысы келесідей:

Мың теңге	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. және түзетпе жасау 31 желтоқсан	2023 ж. және түзетпе жасау 31 желтоқсан
Кейінге қалдырылған актив бойынша салықтар			
Тасымалданатын салық шығындары	428,008	(175,426)	(189,378)
Күтілетін кредиттік залалдар үшін бағалау резерві	162,416	8,328	(166,007)
Сыйлықақы төлемдері бойынша Резерв	26,799	6,060	2,590
Басқа есептеулер	43,222	(17,682)	(2,212)
Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер	660,445	(178,720)	839,165
			(355,007)
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер			
Негізгі құралдар және инвестициялық жылжымайтын мүлік	1,938,726	622,888	1,315,838
			(467,301)
			1,783,139
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер	1,938,726	622,888	1,315,838
			(467,301)
			1,783,139
Кейінге қалдырылған салық бойынша таза міндеттеме	1,278,281	801,608	476,673
			(112,294)
			588,967

2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша компанияда 2023 жылдан бастап айтарлықтай салық шығындары бар, оларды болашақ кезеңдерге ауыстыруға және салық салынатын кірісті азайту үшін пайдалануға болады. Қазақстандық салық заңнамасына сәйкес салық шығындары 10 жыл ішінде болашақ салық салынатын пайдаға қарсы есептелуі мүмкін. Тиісінше, 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша салық шығындарына қатысты кейінге қалдырылған салық бойынша 428,008 мың теңге мөлшеріндегі актив танылды (2024 жылғы 31 желтоқсан: 603,434 теңге). 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияда танылмаған салық шығындары жоқ.

17 Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу

Байланысты тараптарға компанияның негізгі басқарушы персоналы, айтарлықтай үлесі компанияның негізгі басқарушы персоналына тікелей немесе жанама тиесілі компаниялар, «ҚМГ» ҰК топтарына кіретін компаниялар және «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ бақылайтын басқа да компаниялар кіреді.

Байланысты тараптармен мәмілелер Тараптар арасында келісілген шарттарда жүргізілді, олар міндетті түрде нарықтық шарттарда жүзеге асырылмады. Жыл соңындағы өтелмеген қалдықтар қамтамасыз етілмейді, пайызсыз болып табылады және есептеулер ақшалай нысанда жүргізіледі, бұдан әрі көрсетілгеннен басқа. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компания байланысты тараптардың берешегіне қатысты дебиторлық берешектің 86,720 мың теңге (2024 жылғы 31 желтоқсан: 89,891 мың теңге) мөлшерінде күтілетін кредиттік залалдарын көрсетті. Мұндай бағалау әрбір есепті кезеңде байланысты Тараптың және оның қызметі жүзеге асырылатын нарықтың қаржылық жағдайын тексеру арқылы жүзеге асырылады.

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде байланысты тараптармен маңызды мәмілелер, сондай-ақ 2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсанда қалыптасқан қалдықтар төменде келтірілген:

Кірістер

Мың теңгеде	2025 ж.	2024 ж.
«Самұрық-Қазына ҰӘҚ» бақылауындағы компаниялар		
«KTZ EXPRESS» АҚ	5,317,060	3,997,601
«KTZ EXPRESS SHIPPING» ЖШС («KTZ EXPRESS» АҚ ЕҰ)	-	114,497
«Қазпошта» АҚ	77,192	58,459
«Порт Курық» ЖШС	33,889	31,095
«Транстелеком» АҚ	30,499	23,694
«ҚазМұнайГаз» ҰК бақылауындағы немесе елеулі ықпалындағы компаниялар		
«Тенгизшевройл» ЖШС	-	12,495
«Женис Оперейтинг» ЖШС	13,066	8,832
Басқасы	124,020	118,510

5,595,726 4,365,183

Бірлескен кәсіпорындар

Caspian Integrated Maritime Solutions Ltd	601,776	511,219
---	---------	---------

Сатып алу

Мың теңгеде	2025 ж.	2024 ж.
«Самұрық-Қазына ҰӘҚ» бақылауындағы компаниялар		
«Ақтау халықаралық теңіз сауда порты ҰК» АҚ	988,976	994,890
«Порт Құрық» ЖШС	9,478	3,346
«Транстелеком» АҚ	1,010	3,014
Басқасы	34,002	42,322
«ҚазМұнайГаз» ҰК бақылауындағы немесе елеулі ықпалындағы компаниялар		
«ТенизСервис» ЖШС	-	20,025
Басқасы	20,959	19,598

1,054,425 1,083,195

Бірлескен кәсіпорындар

Caspian Integrated Maritime Solutions Ltd	5,827,952	5,244,936
---	-----------	-----------

«ҚАЗАҚТЕҢІЗКӨЛІФЛОТЫ» ҰЛТТЫҚ ТЕҢІЗ КЕМЕ ҚАТЫНАСЫ КОМПАНИЯСЫ» ЖШС
2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жекелеген қаржылық есептілікке ескертпелер

17 Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу (жалғасы)

Компанияның еншілес ұйымдарынан алынған дивидендтер

Мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
«Kazmortransflot Ltd.»	8,185,050	13,628,471
«Kazmortransflot UK Ltd.»	1,057,220	481,630
	9,252,270	14,110,101

2025 жылы Компания 9.252.270 мың теңге сомасында дивидендтер алды (17.000 мың АҚШ долларына баламасы). Дивидендтер компанияның Басқарма отырысында «Kazmortransflot Ltd.» және «Kazmortransflot UK Ltd.» еншілес компанияларының 2024 жылғы және 2025 жылдың 9 айындағы қызметінің нәтижелері бойынша жарияланды.

Сауда және басқа дебиторлық берешек және берілген аванстар

Мың теңгеде	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
«Самұрық-Қазына ҰӘҚ» бақылауындағы компаниялар		
«KTZ EXPRESS» АҚ	606,360	663,962
«Ақтау халықаралық теңіз сауда порты ҰК» АҚ	11,576	29,292
«Порт Құрық» ЖШС	6,326	2,902
«Транстелеком» АҚ	2,847	2,612
«ҚазМұнайГаз» ҰК бақылауындағы немесе елеулі ықпалындағы компаниялар		
«Женис Оперейтинг» ЖШС	2,312	824
Басқасы	9,651	12,691
	639,072	712,283

Бірлескен кәсіпорындар	
Caspian Integrated Maritime Solutions Ltd	64,473
	49,835

Сауда және басқа кредиторлық берешек және алынған аванстар

Мың теңгеде	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
«Самұрық-Қазына ҰӘҚ» бақылауындағы компаниялар		
«Ақтау халықаралық теңіз сауда порты ҰК» АҚ	667	–
«Транстелеком» АҚ	93	291
Басқасы	2,748	2,396
«ҚазМұнайГаз» ҰК бақылауындағы немесе елеулі ықпалындағы компаниялар		
Басқасы	1,956	1,476
	5,464	4,163

Бірлескен кәсіпорындар	
Caspian Integrated Maritime Solutions Ltd	395,104
	276,922

17 Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу (жалғасы)

Негізгі басқару персоналына сыйақы

2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша негізгі басқару персоналы 5 адамнан тұрды (2024: 4 адам). 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жиынтық табыс туралы қоса берілген жеке есепте жалпы және әкімшілік шығыстарға енгізілген негізгі басқару персоналына сыйақының жалпы сомасы 233,270 мың теңгені құрады (2024 жыл: 153,519 мың теңге). 2025 жылы негізгі басқару персоналына сыйақы негізінен жалақы мен бонустан тұрады (2024: негізінен жалақы мен бонустан тұрады).

18 Шарттық және шартты міндеттемелер

Салық салу

Қазақстандық салық, валюта және кеден заңнамасы әртүрлі түсіндірулерге жол береді және жиі өзгерістерге ұшырайды. Компания басшылығының компанияның операциялары мен қызметіне қатысты осы заңнаманы түсіндіруіне тиісті органдар дау айтуы мүмкін. Қазақстанда болған соңғы оқиғалар салық органдары заңнаманы түсіндіру және салық есептеулерін тексеру кезінде қатаң ұстанымға ие болуы мүмкін екенін көрсетеді. Нәтижесінде салық органдары бұрын талап етпеген мәмілелер мен есепке алу әдістері бойынша талап қоя алады. Нәтижесінде айтарлықтай қосымша салықтар, өсімпұлдар мен айыппұлдар есептелуі мүмкін. Салықтық тексерулер тексеру жылының алдындағы 5 (бес) күнтізбелік жылды қамтуы мүмкін. Белгілі бір жағдайларда тексерулер ұзақ кезеңдерді қамтуы мүмкін. Жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдары арасындағы, оның ішінде кірістерді, шығыстарды және ХҚЕС-ке сәйкес жеке қаржылық есептіліктегі басқа баптарды көрсетуге қатысты пікірлер арасындағы пікірлердің алшақтығы жағдайлары жиі кездеседі.

Қазақстандық салық салу жүйесіне тән белгісіздікке байланысты салықтардың, айыппұлдар мен өсімпұлдардың түпкілікті сомасы, егер бар болса, осы уақытқа дейін шығыстарға жатқызылған және 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша есептелген сомадан асып кетуі мүмкін. Компания басшылығы 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша заңнаманың тиісті ережелерін ол дұрыс түсіндірді және салық, валюта және кеден заңнамасы бөлігінде қабылданған компанияның ұстанымы дау туындаған жағдайда сәтті қорғалады деп санайды.

2021 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енген компанияға әсер ететін салық заңнамасында 2021 жылы өзгерістер болды. Атап айтқанда, заңды тұлғалардың жүктерді тасымалдаудан түскен кірістер бойынша, сондай-ақ Қазақстан Республикасының халықаралық кеме тізілімінде тіркелген кемелер тапқан бербоут чартерінен және димайздан түскен кірістер бойынша пайдаға салынатын салық 100% төмендейді. Бұл деңгейміз, мұндай кемелер табыс салығынан босатылады. 2021-2022 жылдары Компания өз кемелерін (сүіреткіштерден басқа) Қазақстан Республикасының халықаралық кеме тізілімінде қайта тіркеді.

Сот процестері

Қәдімгі қызметті жүзеге асыру барысында Компания сот процестерінің немесе сот процестерінің тақырыбы болуы мүмкін. Басшылықтың пікірінше, қазіргі уақытта Компанияның қызметіне немесе қаржылық жағдайына айтарлықтай әсер етуі мүмкін ешқандай сот істері немесе талап-арыздар жоқ.

Компания нақты мән-жайларды ескере отырып, елеулі міндеттемелердің туындау ықтималдығы дәрежесін бағалайды және міндеттемелердің туындауына алып келетін оқиғалардың іс жүзінде орын алуы және тиісті міндеттемелердің сомасы дұрыс айқындалуы мүмкін болған жағдайларда ғана өзінің жеке қаржылық есептілігінде тиісті резервті көрсетеді. Осы жеке қаржылық есептілікте 2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сот талаптары бойынша резервтер көрсетілмеген.

Экологиялық мәселелер

Қазақстанда қоршаған ортаны қорғау жөніндегі заңнама даму процесінде, сондықтан тұрақты өзгерістерге ұшырайды. Қазақстан Республикасының Қоршаған ортаны қорғау саласындағы заңнамасын бұзғаны үшін айыппұлдар өте қатал болуы мүмкін. Қолданыстағы ережелерді, азаматтық талаптарды немесе заңнамадағы өзгерістерді қатаң түсіндіру нәтижесінде туындауы мүмкін ықтимал міндеттемелерді сенімді бағалау мүмкін емес. Ағымдағы заңнамаға сәйкес, басшылық компанияның жеке қаржылық жағдайына және оның қызметінің нәтижелеріне айтарлықтай теріс әсер етуі мүмкін ықтимал немесе мүмкін міндеттемелер жоқ деп санайды.

19 Қаржылық құралдар, мақсаттар және қаржылық тәуекелдерді басқару саясаты

Компанияның негізгі қаржы құралдары ақшалай қаражаттардан және олардың баламаларынан, қысқа мерзімді банктік депозиттерден, сауда және басқа дебиторлық берешектерден, сауда және басқа да кредиторлық берешектерден тұрады, олар тікелей шаруашылық қызметті жүргізуден туындайды. Компания қаржы құралдарымен сауда жасамады.

Компания валюталық тәуекелге, кредиттік тәуекелге және өтімділік тәуекеліне ұшырайды. Компания басшылығы осы тәуекелдерді басқару процесін бақылайды.

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі - бұл қаржы құралдарымен байланысты міндеттемелерді өтеу үшін қаражат алу кезінде компанияда қиындықтар туындау қаупі. Өтімділік тәуекелі қаржы активін оның әділ құнына жақын құн бойынша жедел сата алмау нәтижесінде туындауы мүмкін.

Компания ағымдағы өтімділікті жоспарлау құралын қолдана отырып, ақша тапшылығы қаупін бақылауды жүзеге асырады. Бұл құрал қаржылық инвестициялар мен қаржы активтерін өтеу мерзімін ескереді.

Келесі кестеде келісімшарттық дисконтталмаған төлемдер негізінде Компанияның 2025 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық міндеттемелерін өтеу мерзімдері бойынша жиынтық деректер келтірілген.

Мың теңгеде	Талап етілмелі	3 айдан кем	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары	Жиыны
2025 ж. 31 желтоқсанға						
Сауда және өзге де кредиторлық берешек	484,574	1,121,552	-	-	-	1,606,126
Шарттың орындалуын қамтамасыз ету		123,593	361	94,895	-	218,849
	484,574	1,245,145	361	94,895		1,824,975
2024 ж. 31 желтоқсанға						
Сауда және өзге де кредиторлық берешек	174,710	736,175	-	-	-	910,885
Шарттың орындалуын қамтамасыз ету	-	110,843	98,912	86,414		296,169
	174,710	847,018	98,912	86,414	-	1,207,054

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел - бұл валюта айырбастау бағамдарының өзгеруіне байланысты қаржы құралы бойынша болашақ ақша ағындарының әділ құны өзгеретін тәуекел. Компанияның валюталық тәуекелге ұшырауы, ең алдымен, АҚШ долларымен және еуромен көрсетілген компанияның қарыздары мен сауда кредиторлық берешегімен байланысты. Осылайша, валюта бағамдарының өзгеруі компанияның жеке қаржылық жағдайына айтарлықтай әсер етуі мүмкін.

Төмендегі кестеде компанияның салық салуға дейінгі пайдасының 2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша (ақшалай активтер мен міндеттемелердің әділ құнының өзгеруіне байланысты) АҚШ доллары мен еуроның айырбас бағамының өзгеруіне сезімталдығы көрсетілген, олардың мүмкіндігін басқа айнымалылар өзгермеген жағдайда негізді түрде болжауға болады.

Мың теңгеде	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Валюта бағамының өсуі/(төмендеуі)	Салық салуға дейінгі пайдаға әсері	Валюта бағамының өсуі/(төмендеуі)	Салық салуға дейінгі пайдаға әсері
АҚШ доллары	+8,84%	967,900	+9,09%	1,005,341
	-8,84%	(967,900)	-7,34%	(811,794)
Еуро	+11,12%	(708)	+9,00%	20
	-11,12%	708	-5,95%	(13)

19 Қаржылық құралдар, мақсаттар және қаржылық тәуекелдерді басқару саясаты (жалғасы)

Кредиттік тәуекел

Кредиттік тәуекел негізінен ақша қаражаттары мен олардың баламалары бойынша, сондай-ақ клиенттерге, соның ішінде өтелмеген дебиторлық берешек пен расталған операцияларға байланысты туындайды. Банкілер мен қаржы институттарына қатысты тек жоғары рейтингі бар мекемелер қабылданады. Компания өз қызметтерін тұрақты қаржылық жағдайы және тиісті кредиттік тарихы бар бірнеше ірі сатып алушыларға ғана ұсынады. Ақша қаражаттарының және олардың баламалары мен дебиторлық берешектің баланстық құны, күтілетін кредиттік шығындар үшін бағалау резервтерін шегергенде, кредиттік тәуекелге ұшыраудың максималды сомасын білдіреді. Компанияда ішкі рейтингтер беру және контрагенттерге кредиттік лимиттер белгілеу саясаты жоқ.

Қаржы құралдарының әділ құны

Әділ құн тараптардың таратылған кезде мәжбүрлеп сату немесе өткізу мәмілелерінен басқа, нарықтық шарттарда осындай мәмілені жасағысы келетін және хабардар Тараптар арасындағы ағымдағы мәміледе құрал айырбастауға болатын сома ретінде айқындалады.

Қаржы құралдарының әділ құнын есептеу үшін шарттары мен кредиттік тәуекелі ұқсас қаржы құралдары үшін өтеуге дейінгі қалған уақыт кезеңін ескере отырып, нарықтық пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған ақша ағындарының моделі қолданылады. Әділ құны жеке қаржылық есептілікте ашылатын активтер мен міндеттемелер жағдайында болашақ ақша ағындары Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (ҚР ҰБ) жариялайтын статистика негізінде өтеу мерзімі ұқсас қаржы құралдарының орташа нарықтық мөлшерлемесі бойынша дисконтталады.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаттары мен олардың баламаларының, сауда және өзге де дебиторлық берешектің, сауда және өзге де кредиторлық берешектің баланстық құны осы құралдардың қысқа мерзімді сипаты салдарынан олардың әділ құнына шамамен тең болады.

Капиталды басқару

Компания қарыз бен капитал балансын оңтайландыру арқылы мүдделі тараптар үшін кірісті барынша арттырумен қатар үздіксіз қызмет принципін ұстануды жалғастыру үшін өз капиталын басқарады.

Компанияның байлықты басқаруы қатысушының байлықты басқару стратегиясына қатаң тәуелді. Капиталды басқару шешімдерінің көп бөлігі қатысушының тиісті комитеттерімен келісілген кезде қабылданады. Капитал құрылымын сақтау немесе түзету үшін қатысушы компанияның жарғылық капиталын ұлғайта алады және/немесе компанияға барлық маңызды сыртқы қарыздарға кепілдік бере отырып, үшінші тараптардан қарыз қаражатын алуға рұқсат бере алады.

20 Есепті күннен кейінгі оқиғалар

2026 жылғы қаңтарда бюджеттен 748,144 мың теңге сомасында ҚҚС қайтару жүзеге асырылды.